kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

yıl:1 sayı: 22 — 1 ocak 1977 cumartesi — 150 kuruş

MC'NİN SON BÜTÇESİ

Milliyetçi Cephe'nin ikinci bütçesi de ilkinden farklı değil. Temel öğeleri söylece sıralanabilir : Gelirlerin yükü artan bir biçimde çalışanların sırtına yükleniyor ve kaynakların devlet aygıtı ve mevzuatı yoluyla sermayeye peşkeş çekilişi artıyor. Bu gelişmelerin her ikisi de beklenen gelişmeler olmakla birlikte Milliyetçi Cephe elinde vardıkları boyutlar şimdiye kadar görülmemiş bir düzeyde. Yalnız bu temel gelişmeler yanında Milliyetçi Cephe bütçelerine özge başka özellikler de var. Saptırmacalar ve bu yönde girişimleri olanaklaştıracak yeni tanımlamalar çok sık raslanan bir olgu olarak beliriyor. Saptırmacılığı ve işine geldiği gibi konuşmayı günlük yaşamlarına geçirmiş bulunan kimseler tarafından hazırlattırılan ve onaylanan bir bütçenin de aslında başka türlü olması beklenmemeli. Düştüğü bataktan kurtulamayacağının bilincinde, batağın görünümünü katlanılabilir göstererek kandırmaya çabaladığı da kendisinden başkası değil.

Bütçenin belirli büyüklükleri ile uğraşıp bir anlam çıkarmak olanaksız. Birçok veriyle o kadar rasgele oynanmış ki herhangi birini kullanarak bir bölümden çıkarılacak sonuç diğer bir bölümden çıkarılacak sonuçla uyuşmuyor. Bu nedenle çok genel birkaç veriden yararlanmakla yetinmek zorundayız. Yalnız, bu gibi bilgilere geçmeden önce saptırma ve çarpıtmaların nasıl sağlandığına kısaca bakalım.

Genel olarak, içinde bulunulan devrenin ekonomik göstergelerinin iyi bir gelişmeyi ve kalkınmayı göstermesi gerekiyorsa bir önceki yıldan belirli boyutlarda yüksek olmaları gerekir. Eğer değillerse ve gene de iyimser bir çerçeve çizilmek isteniyorsa, o zaman MC iktisatçı ve istatistikçilerinin yaptıkları gibi bir önceki yılın göstergelerinin düşük gösterilmesi yeterli. Yalnız, bu doğrudan, gene MC iktidarı olan bir diğer yılın, 1975'in kötü gösterilmesi sonucunu doğurur. Böyle olunca geçmiş göstergelerdeki değiştirmelerin bir hayli eskiye kadar götürülmesi gerekir. Böyle de yapılmış. Milli gelir istatistikleri 1969 yılına kadar değiştirilmiş. Daha da ileri gidilmiş. 1976 yılı sonundaki bir değer, eğer yıl başındaki değeriyle karşılaştırılıyorsa yüksek tutulmuş. Yok eğer gelecek yılın hedefi ile karşılaştırılıyorsa bu sefer düşük değer kullanılmış. Böylece hem 1976 için iç açıcı bir sonuç çıkarılması hem de 1977 için ümit dolu bir bakış getirilmesi sağlanmış oluyor. Giderek, bu da yetmez oluyor. Belirli bir veriyi kendileri, yeterince işlerine gelir bir düzeyde, hesaplıyamamışlarsa, bu kere dış kaynaklara dönülüyor. Devletin resmi bütçesinin kaynakları arasında OECD'nin gösterilmesi MC milliyetçiliğiyle çatışmıyor.

Bu gibi çarpıtmalar ayıklandıkça, aynı değişkenle ilgili iki değişik yerde verilen değişik değerler karşılaştırıldıkça ortaya çıkan bazı sonuçlar arasında 1977 yılı için % 10 dolayında devalüasyon ve % 25 dolayında enflasyon öngörülmesi de var. 11 Aralık tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan bütçe taslağının 54 numaralı tablosundan 1977 yılında 850 milyon dolarlık proje kredisi kullanılacağı anlaşılıyor. Öte yandan, hem bütçeden, hem de programdan anlaşılan diğer bir nokta 1977'de yalnızca KİT'lerin 15 milyar liralık proje kredisi kullanacakları. Bu iki bilginin doğru olduğuna, diğer bir deyişle toplam proje kredisi gereksiniminin bu kadar olduğuna inansak bile buradan çıkan açık sonuç 1977'de bir Dolar'ın 17.60 Liraya eşit olacağıdır.

Bütçe ve Program karşılaştırılmasının gösterdiği diğer bir nokta 1977 yılının enflasyon bakımından içinde bulunduğumuz yılı arattıracak oluşudur. Karşılaştırılan çeşitli kalemlere göre enflasyon % 10 ile % 30 arasında olarak öngörülüyor. En düşük fiyat artışları gene KİT ürünlerinde. Yapay olarak baskı altında tutulan bu fiyatlar doğrudan sermayeye kaynak aktarımı görevi görüyor. 1975 yılında 4.5 milyar lira olan KİT zararları 1976 yılında 18 milyara varacak. 1977'de ise daha da artması kaçınılmaz. Genel olarak fiyatlar % 20 düzeyinde artarken devletin özel sektör için ürettiği malların fiyatlarının sıkı olarak denetlemesi KİT zararlarının kaçınılmaz olarak artmasını doğuruyor. Bu açıkları karşılayanlar ise tüm emekçilerdir. Yalnız bu yoldan bir önceki yıla göre 1976'da 13 Milyar daha fazla soyulmuş çalışanlar. KİT ürünlerinin fiyatlarını baskı altında tutmayı emekçilerin sömürüsünün bir aracı yapan MC fiyat politikası, aynı denetimi genel fiyatlar üzerinde sağlamaktan kaçınıyor. Tekel hasılatının % 42 oranında arttırılmasının öngörülmesi, belirli nüfus ve talep artış oranları yanısıra yüksek bir fiyat artışından kaynaklanmış olması gerekiyor.

Emeğin sömürülmesine devletin doğrudan katılması vergi politikasıyla da belirginleşiyor. Sermayeye yönelik vergilerin 1976 Eylül sonuna kadar toplanmış tutarının 20 milyar liraya yaklaşması yanında, üçte ikisini emekçilerden kesilenlerin oluşturduğu gelir vergisi 1977 yılı bütçesinde 18 milyar liralık bir artmayla 61 milyara yükseltilmiş. Bunun için de emekçilerin payı 40 milyar lirayı geçecek. Bu yalnızca doğrudan ödedikleri vergiler. *Dolaylı vergiler yoluyla bu daha çok* yükseliyor. Aslında bütçe gelirlerinin tamamı emekçilerden toplanıyor. Burjuvaziden, örneğin kurumlar vergisi adı altında 1977'de toplanması öngörülen 8 milyar liranın çok daha fazlası burjuvaziye geri veriliyor.

Emekçilerden alınıp burjuvaziye verilmenin aracı olarak vergiler de yetmiyor. Devletin resmi bilgilerinden öğrendiğimiz kadarıyla sermayenin hizmetine yalnız 1976 da SSK fonlarından 12 milyar, MEYAK fonundan 1.5 milyar aktarılmış. Emekli Sandığı fonlarından ne kadar kullanıldığı belirsiz. Bu toplamlar 1977'de daha da yükselecek.

Emeğin burjuvazinin hizmetine sunulmasının bir aracı olarak kullanılması yanısıra bütçeler ayrıca bütün kaynakların israfı için de bir neden oluyor. 1977 yılı bütçesinin beşte birini askeri harcamalar oluşturacak. Diğer bütün harcamalarda kesinti yapabilir ama, bu kalemde yapabileceği ancak arttırmadır MC'nin. Seçim yılı olan 1977'de bu özellikle böyle. Orduyu hoşnut ederek seçimlere girmek MC'nin seçim stratejisi ögelerinden yalnızca birini oluşturuyor. Diğerleri arasında, seçim yatırımları var. MC'in dört ortağından her biri de kendi bölgelerinde kendi denetimleri altındaki yatırımların ve harcamaların artırılması için ellerinden geleni yaptılar. Bu çekişmede en kârlı MSP çıktı 1976'ya göre. MHP'nin elinde ise herhangi bir bakanlık olmadığı halde denetliyebileceği 900 Milyon lira var. Başta bu ikisi olmak üzere diğer ortaklar da bütçenin bir faşist kadrolar oluşturulması ve yerleştirilmesi aracı olarak kullanılmasında geri kalmayacaklar.

Yalnız, gerek koalisyon ortakları arasındaki bütçenin paylaşılması çekişmesi, gerek bütçe ve programların hazırlanışındaki ciddiyetsizlik MC'nin ikinci bütçesinin aynı zamanda son bütçesi olduğunu da gösteriyor. Bütçelerin bu denli kasıtlı ve fakat baştan savma hazırlandığı görülmemiş olduğundan onlar üzerinde söylenebilecekler de sınırlı oluyor. Özet olarak MC'nin son bütçesi de kendisi gibi batağın içinde.

ÖRGÜT HABERLERİ

BELEDİYE İŞÇİLERİNİN HAKLI DİRENİŞİ

Partimiz İstanbul İl Yönetim Kurulu belediye işçilerinin direnişi ile ilgili bir açıklama yaptı :

«İstanbul'da çöpler yine günlerdir sokakları dolduruyor. Günde 3 bin tondan fazla çöpün çıktığı İstanbul'da 7 gündür çöpler toplanamıyor ve şu anda 25 bin ton çöp ortalıkta duruyor. Mevsim kış da olsa, şehir halkının sağlığı ciddi bir tehdit altındadır.

Bu durumun baş sorumlusu MC iktidarı ve onun halka karşı politikasıdır. Başta temizlik işçileri olmak üzere tüm belediye işçilerinin ve diğer çalışanlarının bu durumdan dolayı en ufak bir kusurları yoktur, direnişlerinde haklıdırlar. Ayda 100 bin ton çöpü toplayanlara, evlerine yakacak, çocuklarına bir çift lastik ayakkabı almaları çok görülüyor, aylıkları ödenmiyor, sosyal hakları verilmiyorsa, haklarını aramaları, bunun için de direnmeleri doğaldır, yasaldır.

Belediye parasızlıktan şikayet ediyor, MC iktidarının yapılmakta olan yardımları kestiğinden yakınıyor.

MC'nin iktidarını sürdürebilmek için elinden geleni ardına koymadığı bilinmektedir. Anti - demokratik ve halka karşı uygulamaların simgesi MC, bu konuda da kendini böyle ortaya koyuyor.

Varolan yasalara göre belediyeler, şehir hizmetlerini yerine getirmek, bunun için de yeni gelir kaynakları yaratmak bakımından kısıtlı yetkilere sahipler. Bütün yetkiler merkezi yönetimde. İktidara göre daha ilerici hareketlerin, yerel yönetimlerde artık daha önceden ağırlıklarını duyurmaları sürecinin yaşandığı günümüzde bu durumun nedenini anlamak zor değil. MC de bunun bilincinde ve İstanbul için, belediyenin zaten kısıtlı olan yetkilerini tamamen ortadan kaldıracak yeni yasa tasarılarının onun iktidarında hazırlanması bir rastlantı değil.

Belediyeler için sorunların çözümü yerel yönetimlerin demokratikleşmesinde yatmaktadır. Yerel yönetimlerin demokratikleştirilmesi ve halkın yönetime katkısı ve etkisi gerçekleştirilmelidir. Yerel yönetimlerdeki ikilik, yerel devlet yönetimi ile belediye ikiliği, ortadan kaldırılmalı, tekleştirilmiş yerel yönetim organları ve başkanları seçimle göreve gelmelidir. Bu hale gelmiş yerel yönetimlerin yetkileri genişletilmelidir.

Yerel yönetimlerin demokratikleştirilmesi mücadelesi ise genel demokratikleşme mücadelesinin bir parçasıdır.»

TÜTÜN İŞÇİLERİ DE MÜCADELEYE KATILMALIDIR

Çark Başak'ın önceki sayılarında yerel propaganda ve haberalmadan söz etmiştik. Manisa Sarıgöl İlçe Örgütünün tütün üreticilerine dağıttığı bildiri bu konuda yapılmış bir çalışma örneği :

Tüm Türkiye'de olduğu gibi bölgemizde de kapitalist sömürü düzeni, tarım emekçileri ve üreticileri üzerinde ekonomik baskısını sürdürüyor. Kapitalizm büyük bunalım içinde. Emperyalizme bağımlı Türkiye kapitalizmi tam bir dar boğazda. Patronlar ekonomik bunalımın tüm yükünü işçi ve emekçi - küçük köylü kitlelerin sırtına yüklemek istiyor. Burjuvazi (Parababaları) ve onun politik iktidarı karşılaştığı sosyal ve ekonomik sorunları işçi ve emekçi - küçük köylü sınıflar üzerindeki sömürüyü ve baskıyı artırarak çözmeyi planlıyor.

Kardeşler,

Yurdumuzun en önemli ihraç malı ve döviz kaynağı tütünü dokuz ay süre boyunca çoluğunuz çocuğunuzla emek vererek gece gündüz demeden sizler üretiyorsunuz. Ancak, emeğinizin değerini kendiniz tesbit edemediğiniz için, sömürüye karşı örgütlenip birlikte mücadele veremediğiniz için ve politik alanda kendi partinizde yani tüm emekçilerin, çalışanların kurtuluşunu hedef alan partinizde mücadele vermediğiniz için bir avuç para babası tüccar tütününüzü ucuza kapatıyor. Bu yıl da aynı hesabı yapıyorlar. Bu günlerde burjuvazi basını (gazeteler) tütün maliyetinin 42 lira olduğunu ve yabancılarla işbirlikçi tüccarların da tütün almağa isteksiz olduğunu yayıyor. Tütün üreticilerini sömürmeğe alışmış tüccarlar bir yandan da tütün bölgesinde bulunan komisyoncuları yoluyla geçmiş yılın tütünlerinin yarısının bile satılamadığını yayıyorlar. Oysa tütünümüzün dünyanın en iyi tütünü olduğu ve alıcısının da çok olduğu biliniyor. Bir kilo tütünün maliyetinin 42 lira olduğu savsatası ise tüccarların sömürmesine yardım eden uyduruk bir rakamdır. Türkiye İşçi Partisi Sarıgöl ilçe örgütünün tütün üreticileri arasında yaptığı araştırmalara göre bir kilo tütünün maliyeti 1975 yılında 50 liranın üstünde, 1976 da 73 lira 85 kuruş olarak belirlendi. (Tütün maliyet hesabı aşağıda)

Kardeşler,

Tütün piyasasının açılmasına kısa bir süre kaldı. Eksperler tütün tarama ve tesbit çalışmalarına başlamadılar. Sarıgöl'de 4 bin üretici aileyi ilgilendiren bir konuda ne denli duyarsız hareket edildiği ortadadır.

Devlet kesesinden aldığı kredilerle tütün üreticilerini sömüren asalak işbirlikçi tüccarlar her yıl milyonlarına milyonlar katarken hayat çalışanlar için, emeği ile alınteri ile geçinenler için daha çekilmez, daha zor hale geliyor. Bu insafsızca sömürüye karşı başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi kesimler örgütlü mücadele veriyorlar. Tütün üreticileri de bu mücadeleye katılmalıdır.

Kardeşler,

Tütün üreticileri üzerinde oynanan ve oynanacak tüm oyunları boşa çıkaralım. Bunun için :

— Tütünde baş fiyatla birlikte taban fiyat tesbit edilmelidir.

— Tütün tarım kooperatifleri kurulmalıdır.

— Tütün maliyeti ve emek değeri kurulacak kooperatiflerde tesbit edilmelidir.

Emeğin gerçek değerini alabilmek ve daha iyi yaşam koşullarına erişebilmek ancak bu kooperatiflerde verilecek örgütlü mücadele ile olacaktır.

Kardeşler,

Burjuva partileri yani para babaları, ihracatçı tüccarların, kapitalistlerin, toprak ağalarının, tefecilerin siyasal partileri kapitalist sömürü düzenini sürdürmek istiyorlar. Karşımızdakiler sermaye sahipleri doymak bilmez kâr hırsıyla sömürüyü daha da çoğaltmanın yollarını arıyorlar. Sendikalarda, kooperatiflerde örgütlenmemizden onun için korkuyorlar, onun için birliğimizi bozmak istiyorlar.

İşçi - Emekçi sınıfların hareketini durdurmak, gelişmeyi yok etmek mümkün değildir. Bu hareketi hızlandırmak ve güçlendirmek ise bizim elimizde. Hayatın her alanındaki sömürüyü, anti - demokratik baskı ve terörü örgütümüzü ve **politik birliğimizi** güçlendirerek yenebileceğimizi unutmamak zorundayız. İktidarı alıp, bu, sömürü ve baskı düzeni kapitalizmden kendimizi ve tüm insanlığı kurtarmak için siyasi mücadelemizi güçlendirelim. Sömürüyü bütünüyle ortadan kaldırmak ve insanın insanı sömürmediği **sosyalist Türkiye'yi** kurmak için kendi partimizde, emekçilerin, tüm çalışanların partisi **Türkiye İşçi Partisi'nde örgütlenelim.**

Gerçek kurtuluşun sosyalizmde olduğunu bir an bile aklımızdan çıkarmayalım.

Yaşasın bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelemiz

Yaşasın Türkiye İşçi Partisi

Yaşasın sosyalizm.

1 KG. TÜTÜNÜN MALİYET HESABI

1 — Tarla kirası (1 dönüm)	750 TL.
2 — Fidelik kirası (1 dönüm yeri dikecek kadar için)	100 »
3 — Fide yetiştirme emeği	600 »
4 — Su ve ilâç (fide için)	200 »
5 — Tarla sürme (3 kat 1 Dn.)	105 »
6 — 6 kişi dikici (1 Dn.)	600 »
7 — 1 kişi arıkçı (1 Dn.)	150 »
8 — 1 kişi fide dağıtıcı	75 »
9 — 8 kişi yemek parası	160 »
10 — 5 kişi birinci çapa	375 »
11 — 2 kişi ikinci çapa	150 »
12 — Toplam kırım parası (1 Dn. 30 krş.)	3000 »
13 — Toplam ilâç parası	100 »
14 — 7 kişi çapacı yemek parası	140 »
15 — 30 kişi kırıcı yemek parası	600 »
16 — Balya yapma parası (2 balya)	100 »
17 — Balya depo parası	50 »
18 — Balya nakliye parası	20 »
19 — Tartı ücreti	10 »
20 — Tütün teslimi için sair masr.	100 »
TOPLAM	7.385 TL.

Bir dönüm yerde 100 kg. (ortalama) tütün oluyor.

Yerel örgütlerimizin kendi yörelerindeki somut sorunlarla ilgili çalışmaları gelişerek sürüyor. Bu çalışmalar ulaşılan kitlelerden tasvip ve destek görüyor, basında da yer alıyor. Bu sayımızda parti yerel örgütlerimizin bu tür çalışmalarından örnekler yayınlıyoruz :

HALKIMIZI TEMEL İHTİYAÇLARDAN YOKSUN BIRAKAN MC'YE HAYIR!

Emekçi halkımıza,

Soğuk kış aylarına girdiğimiz şu günlerde, tüm emekçi halkımızın derdi :

Kömür bulabilmek.

Türkiye Kömür İşletmeleri depolarında kömürün tonu 250 TL'sıdır. Ancak buralardan bahara ya da yaza kömür alabiliriz. Oysa kömür karaborsacılarının ardiyelerinde bol miktarda kömür var. Çünkü bu ardiyelerde satılan kömürün tonu çoğu zaman 1000 - 1300 lira arasında bazan da daha fazladır.

Bu insafsızca sömürünün nedeni, işbaşındaki MC iktidarının politikasıdır. Bu politikadır ki, ülkenin kömür servetlerini özel işletmelere peşkeş çekiyor. Bu özel şirketler iktidar partilerinin güçlü adamlarının elindedir.

TKİ ise baştanbaşa partizanlığın yuvası olmuştur. Rüşvet ve yolsuzluklarla TKİ depolarından sırası gelmeden kömür alanların örneği pek çok. Yoksul ve dar gelirli halkımız ise, elinde karne ile bütün kışı kömür almak umuduyla geçiriyor.

Yakacak odun bulmak ayrı bir dert. Orman planlamasına uygun kesim yapılmaması nedeni ile yine iktidarın politikası doğrultusunda birkaç vurguncunun cebi doluyor.

Bütün bu sorunların çözümü için, Partimizin yapılmasını zorunlu gördüğü, fakat MC iktidarının hiçbir zaman yapmayacağı işler şunlardır :

- Her ailenin insanca yaşayabileceği bir konutta oturabilmesi için, devlet kuruluşlarınca toplu konut yapımına başlanmalıdır.
- Devamlı ağırlaşan hayat pahalılığı ve enflasyon karşısında ücret ve maaşların satın alma gücü yükseltilmelidir.
- Petrol, kömür gibi temel enerji kaynaklarının ve diğer yeraltı zenginliklerinin üzerindeki özel ve yabancı sermaye egemenliğine son verilmelidir. **Enerji ve maden kaynakları devletleştirilmelidir.**
- Devlet dairelerinde ve kamu kuruluşlarında, bütün yurttaşlara eşit ve saygılı davranılmalıdır.
- Her semte kömür tevzi istasyonları kurulmalıdır.

Bütün bu isteklerin herzaman, en kararlı, en cesur, en tutarlı savunucusu **Türkiye İşçi Partisi** olmuştur.

Türkiye İşçi Partisi saflarında örgütlenelim!

Kömür ve odun karaborsacılığına paydos!

Halkımızı temel ihtiyaçlarından yoksun bırakan, işçiye, emekçiye düşman, emperyalizmin uydusu **MC'ye hayır!**

Yaşasın işçilerin, emekçileri partisi **Türkiye İşçi Partisi!**

KONGRELER DEVAM EDİYOR

İl ve ilçe kongrelerimiz sürüyor. Geçtiğimiz günlerde Çorum, Amasya, Antalya, Kayseri, Hatay, Kocaeli illerinin ilçe ve il kongreleri tamamlandı. İzmir'in Menemen, Torbalı, İstanbul'un Bakırköy, Sarıyer, Şişli, Üsküdar, Kütahya'nın Altıntaş, Ankara'nın Çankaya, Nevşehir'in Hacıbektaş ve Urfa'nın Siverek ilçelerinin kongreleri yapıldı :

Siverek İlçe Kongresi

Siverek İlçemizin Kongresi, 19 Aralık Pazar günü toplandı. İlçe Yönetim Kurulu Çalışma raporunun yerel sorunlara değinen bölümünde, «aşiret ve nüfuz uygulamalarının kapitalist sistemin çıkarı gereği» olduğu belirtiliyor ve «Sorun sınıfsal plandadır, Emek-Sermaye Çelişkisi olarak yansımaktadır» deniliyordu.

Torbalı İlçe Kongresi

Aynı gün toplanan İzmir İli'ne bağlı Torbalı İlçe Kongresi'nde hem Çalışma Raporunda, hem de söz alan delegelerin konuşmalarında «Köy Çalışması» ve köylü sorunlarına değinildi. Yönetim Kurulu Çalışma raporunun Çalışma Ekipleriyle ilgili bölümünde şöyle deniyordu: «Parti örgütümüzün en temel birimleri olan çalışma ekipleri üye sayımızın azlığı nedeniyle henüz kurulamamıştır. Köylerden üye kazanmamız bugünkü tempoyla devam ederse yakında özellikle köylerde çalışma ekipleri kurma olanağına sahip olabileceğiz.»

Gebze İlçe Kongresi

Gebze İlçe kongresi de Gebze'de Belediye Salonu'nda yapıldı. Partililerin dışında çevre fabrikalarda çalışan işçilerin doldurdukları salonda yapılan kongre için yerel basın «örnek kongre» deyimini kullanıyordu. Kongre'de genel sekreter Nihat Sargın ve genel sayman Dinçer Doğu da birer konuşma yaptılar. Genel sayman Dinçer Doğu'nun konuşması şöyle :

«Arkadaşlarım, biz bir müddet işçi sınıfının ekonomik mücadelesinde yönetici olarak görev almış bir insanız ve bizim gibi bir çok partili arkadaşımız da bu mücadele içerisinde görev aldı. Bu kişilerin isimlerini tek tek saymaya gerek yok Başlarına gelenler ve karşılaştıkları zorluklar hepimizce malum. Fakat, şu da bir gerçek, bizler bize emanet edilen yöneticilik görevi içerisinde, hiç bir şekilde bu emanete ihanet etmedik. İşçileri satmadık. 25 senelik, 30 senelik, 40 senelik yaşamlarımız içerisinde hakkımızda hiç bir şekilde dedikodu yapılamadı. İşçileri sattığımıza, işverenlerden rüşvet aldığımıza, bu davaya ihanet ettiğimize ilişkin hiç bir dedikodu çıkarılamadı. Türkiye'de sendikacılar için bu söylentilerin çok yaygın olduğu ortamda bile çıkarılamadı...

Arkadaşlarım bizler Ay'dan Merih'den

İSTANBUL İLÇE TEMSİLCİLERİ TOPLANTISI

İstanbul İl Örgütü İlçe Temsilcileri Toplantısı yapıldı. Toplantıya İlçe Başkan ve sekreterlerinin yanısıra isimen çağrılı **parti** üyeleri de katıldı.

İlçe kongrelerinin çoğu yapılan İstanbul İl Örgütü İlçe Temsilcileri Toplantısında, ilçe kongrelerinin genel bir değerlendirilmesi ve önümüzdeki dönem çalışmaları görüşüldü.

Toplantıyı açış konuşmasında İl Başkanı Can Açıkgöz, yapılan ilçe kongreleri hakkında bilgi vermiştir. Buna göre, İstanbul İlinde, İlçe Kongrelerine katılma oranı % 79 olmuştur. Yapılan kongrelerde 27 üye kongre başkanlık divanlarında görev almıştır, bunların % 52'si işçi arkadaşlar olmuştur. Üst kurul delegeliklerine seçilen üyelerin de, % 58'i işçi, % 12'si teknik eleman, % 18'i öğrenci ve % 12'si de çeşitli mesleklere mensuptur. Yeni seçilen yönetim kurullarının bileşimi ise şöyledir: % 47 işçi, % 34 öğrenci (büyük bölümü çalışan öğrenciler), % 19 diğer.

Görüşmelerde, çalışma raporlarının ve raporlar üzerindeki görüşmeler yoluyla delegelerin raporlara katkısının önemi bir kez daha belirtilirken, delegelerin katkısının daha yapıcı ve gelişmiş olarak nasıl sağlanacağı üzerinde duruldu.

Önümüzdeki dönemde ilçe örgütünün parti politikasını ve etkinliğini yerel düzeyde yapacağı propaganda - ajitasyon çalışmalarıyla derinleştirilebileceği ve bu çalışmaları yürütmekte görev sorumluluklarına aktif olarak sahip çıkarak daha da girişken olması gerekliliği belirtildi.

gelmiş insanlar değiliz. Biz de bu toplumun içinde doğduk. Bu toplumun içinde büyüdük. Ama bu bozuk düzenin hiç birimizin üzerinde hiç bir kalıntıları, izleri yoktur. Bu bozuk düzenden edindiğimiz alışkanlıklarımız yoktur.

Bu bozuk düzende çevrenin üzerimizde hiç mi etkisi yoktur? Bizler de rahat ve konfor içinde yaşamayı bilmiyor muyduk? Etrafımızda bunları yapan insanların nasıl yaptığını görmüyor muyduk? Kendi deyimleriyle bu işleri bilmeyecek kadar geri zekâlı mıydık?

Arkadaşlar bu soruların cevabına «hayır» diyemeyiz. O zaman bizi bu yanlışlardan alıkoyan, kitlelerin çıkarlarını kişisel çıkarları kişisel çıkarlarımız için kullanmaktan alıkoyan, kitlelerin çıkarlarını kişisel çıkarlarımız haline dönüştürüp, bugün söylendiği gibi, çoluğumuza, çocuğumuza yetecek kadar servet edinmekten, hırsızlık yapmaktan, rüşvet almaktan alıkoyan neydi arkadaşlar?

Bu şu idi : Biz Partiliydik. Bizim yaptığımız icraatı; özel yaşantımızı, davranışlarımızı, ahlaki çizgimizi kontrol eden, denetleyen bir örgütümüz vardı. Bizi kötülüklerden, sapmalardan alıkoyan buydu arkadaşlar.

Bugün Türkiye'de sosyalist olduğunu söyleyen çok insan var. Ancak bunların çoğu bir tek heyecan taşıyorlar, o da böyle bir disiplin, örgüt disiplini. Oysa bir kısmı böyle bir örgüt denetiminden uzak durmak istiyorlar. Çünkü bu disiplin, bu denetim, bu gözetim insana hep işçi sınıfından yana olma nutkunu attırmak, ve hem de işçi sınıfının sırtından tıpkı kapitalistler gibi, burjuvalar gibi servet edinmek, rahat yaşamak imkanını vermemektedir. Bunun içindir ki işçi sınıfının politik mücadelesinin örgütlü olmasına karşıdırlar. Ancak bunu dolaylı yollardan söylemekte ve bir sürü kılıf bularak bu işten uzak durmaktadırlar.

Arkadaşlarım, özellikle işçi arkadaşlara, konuşmanın başında yaptığım uyarıyı tekrar ederek sözlerimi bitireceğim. Bugün için her zamankinden daha uyanık, her zamankinden daha bilinçli olmamız gerekmektedir. O «tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi»ni uygulamak tabanda olan bizlerin elindedir. Eğer tavandaki insanların imkan verdiği nisbette bunu yapacaksak böyle bir ilkenin olmadığını peşinen kabul edelim. Bu ancak bizim bilinç düzeylerimizin yükselmesi ve sendikalarımızı denetim ve gözetim altında bulundurmamızla mümkündür.

Arkadaşlar, şuna yüzde yüz inanıyorum ki, ve şunu peşinen söylüyorum ki, mağdur olarak kendimizi kabul etmiyoruz. Mağdur insanlar olduğumuzu kabul etmiyoruz. Buna inanarak söylüyorum. Bizler doğru yolda olduğumuz müddetçe, işçi sınıfının ekonomik ve politik mücadelesinde, işçi sınıfının ideolojisine inanan ve bu çizgiden sapmadan yürüyen insanlar olduğumuz müddetçe, bu davayı bizler kazanacağız. Her türlü kötülüğün üstesinden geleceğiz. Bunda silahımız Partimizdir. Hepinizi saygıyla selâmlıyorum.

Çankaya İlçe Kongresi

Parti lokalleri dışında yapılan bir diğer kongre de Çankaya İlçe Kongresi idi. Ankara'da Dilşad Salonu'nda yapılan kongrede üyeler çalışmalar üzerine görüşlerini bildirdiler. Genel sekreter Nihat Sargın da tam metnini yanda okuyacağınız bir konuşma yaptı. Kongreye sunulan çalışma raporundan çalışma ekipleri ile ilgili bazı bölümleri aşağıda yayınlıyoruz :

«Çalışma ekipleri konusu, ilçe çalışmalarının temeli oldu. Çünkü, çalışma ekipleri sadece kollektif çalışma, kollektif eylem olarak değil; kitleler arasında sürekli, kalıcı ve etkili çalışmanın ve örgütlenmenin bir aracıdır.»

«Herşeyden önce, çalışma ekipleri belli sayılarda üye ve aday üyelerin bir araya getirildikleri kümeler değillerdir. Biraraya gelen arkadaşlarımızın yetenek, bilgi, deney ve mücadele azimlerinin kollektif bir tek irade biçiminde üst bir bileşimidir. Bu nedenledir ki, işçi sınıfının politik örgütleri hakkında üye sayılarıyla değil, örgütlerinin sayıları ve etkinlikleriyle değerlendirmeler yapılır. Çalışma ekipleri partinin temel taşları olarak, en canlı, en hareketli ve en hassas parti birimleri olmak durumundadırlar. Çalışma ekiplerimizde kollektif çalışma - kollektif eylem konularında deneyler kazanıldı. Gerek partililik bilincimizi geliştirmek, gerekse burjuva ideolojisinin etkilerinden arınmak sürecinde çalışma ekiplerinin rolü çok açık görüldü. Partililer arasındaki arkadaşlık ve dayanışmada çalışma ekipleri ilk basamaklar oldu.

Parti görüş ve düşüncelerini, eylem kararlarını kitleler içinde doğrudan yayacak ve hayata geçirilmesini sağlayacak ilk parti birimleri çalışma ekipleridir. Öte yandan kitlelerin özlem ve taleplerini toplumdaki gelişmeler karşısında durumunu ilk elden tesbit edecek olan parti birimleri yine çalışma ekipleridir. Aşağıdan yukarı ve yukarıdan aşağı bu ilişki tam bir uyumlulukla sağlanmalı ve yürütülmelidir. Ancak, bu yolla işçi sınıfının ve çalışanların birliği geliştirilebilir ve Parti kitleleri harekete sevk eden, onun özlem ve taleplerini yönlendirerek günlük mücadele ile sosyalizmi kurmak üzere iktidara gelme mücadelesini bütünleştirebilir. Çalışma ekipleri sadece partinin propaganda, örgütlenme çalışmalarının ilk basamakları olarak kendisini görmemelidir. Kitlelerin demokratik, ekonomik ve siyasal taleplerinin fabrika, mahalle birimlerinden başlayarak tesbiti ve üst kurullara iletilmesi diğer görevleri kadar önemle ele alınmalı ve yerine getirilmelidir.

Çalışma ekipleri üye kazanımında son derece önemli işleve sahiptir. Geniş yığınları etkileyen ve yönlendiren bir parti olabilmek için en bilinçli, kararlı, fedakar ve işçi sınıfı bilimini öğrenmeye ve geliştirmeye en yatkın işçi ve emekçi önderleri parti saflarına kazanmak durumundadır. Çalışma ekiplerimiz ekip alanında öncü nitelikli unsurların partiye kazanılmasında başarılı örnekler vermiştir. Ancak ekipler eliyle üye kazanımını özellikle önümüzdeki dönemde daha etkili bir yol haline getirmek sorunu görev olarak karşımızdadır. Birçok sendika yönetimleri partimize ve partili işçi ve sendikacı arkadaşlarımıza düşmanca tavırlarını en açık biçimde almaktadır. Sendikalarda burjuvaziye, onunla işbirliği içinde olan çeşitli sendika yönetimlerine ve kendilerini sosyalist sayan yeni MDD'cilere karşı verilen sınıf mücadelesi ancak fabrikalardaki çalışmamızla başarıya ulaşabilir ve ulaşacaktır. Bunun en açık kanıtı, 16 değişik sendikaya üye işçi arkadaşlarımızın bugün ilçemiz saflarında yer alması ve çalışma ekiplerimizin alanlarından hergün artan sayıda işçilerin partimize başvurmalarıdır.»

«Çalışma ekiplerinde yürütülen parti çalışmaları, çalışma ekibinde görev bölüşümüne dayanmaktadır. Çalışma ekibinde kazanılan yöneticilik ve sorumluluk konularında tecrübeler, üst kurullarda görev almaya hazırlık olmaktadır. Partide yöneticilik görevinde edinilen deneyleri, giderek toplum yönetimine hazırlık olarak değerlendirmek gerekir.

Çalışma ekiplerinden ve çalışmaları sonunda kazanılan deneylerden ilk çıkartılabilecek sonuçlar bunlar oluyor.

Çalışma ekipleri konusunda eksiklerimiz vardır. Önümüzdeki dönemde bunların giderilmesiyle partimiz daha da güçlenecek ve gelişecektir.

Çalışma ekiplerinin önemini kavramak ve bunların gereğini yapmak zorundayız. Çalışmalarda uyumluluğun; tek irade, tek eylem birliğinin sağlanmasında ilçe yönetim kurulları ile çalışma ekipleri arasındaki ilişkinin disiplinli, sürekli ve hızlı olması zorunludur. Raporlar sıkıcı ve bürokratik çalışmalar sayılmamalı, ekiplerin her türlü faaliyet ve sorunlarını kapsayacak şekilde düzenli olarak işletilmelidir. Çalışma ekiplerinin sayıca artması, parti eyleminin çok çeşitli alanlara taşması bu ilişkinin ihmal edilemezliğini ortaya koymaktadır.

Parti yayınlarının en geniş çevreye ulaştırılması sorunu, her zaman çalışma ekiplerinin gündeminde olacaktır. Partinin etkinliği ve eylemlerde birliğinin sağlanması parti yayınlarının en hızlı ve en kısa zamanda, en fazla dağıtımına bağlıdır. Parti yayınlarının satımı ve abonelerine ulaştırılmasında kişisel dialoglar geliştirilebilir, parti yayınlarının etkileri gözlenebilir.

Ekip içi çalışmalar ve ekibin dışa dönük çalışmaları arasındaki ilişki iyi kurulmalıdır. Birinden birine daha fazla ağırlık vermek ya hayatın canlılığından, kitlelerin arasından yani tek kelimeyle eylemden kopmayı getirir ya da ideolojik ve örgütsel bütünlüğü eksik bir çalışma, kişilerin çalışması haline gelebilir. Bu iki eğilimden de korunmanın yolu çalışma ekibinin çalışmalarını doğru kavramaya ve ilçe yönetimi ile ilişkileri aksatmamaya bağlıdır.»

GENEL SEKRETER NİHAT SARGIN'IN ÇANKAYA İLÇE KONGRESİNDEKİ KONUŞMASI

Şu anda bu ilçe kongresiyle birlikte Amasya, Hatay ve Kocaeli il kongrelerimiz de yapılmakta. Ayrıca bir çok ilimizde de ilçe kongreleri var. Bugüne kadar Genel Merkez'e ulaşan bilgilere göre yaklaşık elli yerel kongremiz tamamlanmış bulunuyor. Önümüzdeki ay içinde diğer kongreler de yapılmış olacak ve sıra ilk Büyük Kongremize gelecek.

Bu arada, henüz teşkilatımız bulunmayan yerlerde örgütlenme çalışmalarımız başarıyla sürdürülmektedir. Son hafta içinde Malatya ilimiz kuruldu. Bugün Partimiz, 19 ilde bütün ilçeleriyle örgütünü tamamlamış olmak kaydıyla 35 il çevresinde örgütlenmiş bulunuyor.

Bu salonun, bizim için ayrı bir anısı var. Hatırlanacağı üzere bundan bir yıl kadar önce Partimiz Birinci İl Temsilciler Toplantısı'nı, dışa, Parti dışından konuklara açık ilk toplantısını gene bu salonda yapmıştı. O sırada Partinin kuruluşundan itibaren henüz altı ay geçmiş, kuruluşun ilk aşamalarındaydık. Bugünün 35 il çevresindeki 226 yerel örgüte karşılık, 18 ilde 34 örgüte sahiptik. Ve o ilk toplantımızın başarıyla sürdürülmesi ve sonuçlandırılması için bütün Parti örgütümüz seferber olmuştu. Hemen hemen üye ve aday üye bütün arkadaşlarımız o toplantıda ya temsilci veya intizam görevlisi olarak fiilen görev almış bulunuyordu.

O günden bu yana bir yılı ancak bir ay geçti. Bu bir yıl içinde Partimiz, örgütlenmeden ideolojik mücadeleye, yayın ve propaganda çalışmalarına, üye yazımından enternasyonal dayanışmaya kadar uzanan, örgütlü mücadelenin bir çok kesiminde azımsanmayacak başarılar elde etti.

Örneğin, ilk İl Temsilciler Toplantısı sırasında, anımsadığımız kadarıyla üye ve aday üye olarak toplam sayımız ancak 500 kadardı. Bundan hiç yüksünmemiştik de. Başlangıçta az olabilirdik, bu da doğaldı. Önemli olan önümüze koyduğumuz hedef ve o hedefe doğru attığımız adımların sağlamlığı idi. Gerisi mutlaka gelecekti. Gerçekten, o toplantıdan bir yıl sonra bugün, bırakınız aday üyelerimizi, hatta üyelerimizi, yalnızca yönetim kademelerinde görevli arkadaşlarımızın sayısı bile o ilk 500 rakkamının 2.5 katına ulaşmış durumda. Bu bir yıl boyunca yapılan diğer çalışmalardan uzun uzun söz açacak değilim. Yalnızca son «Şili Halkıyla Dayanışma Toplantıları» üzerinde biraz duracağım.

Bu toplantılarla Türkiye İşçi Partisi, işçi sınıfımız ve emekçi kitlelerin dünya halklarıyla anti - faşist dayanışma istek ve azmini en iyi biçimde ifade ettiği gibi, devrimci bir parti olarak sanat'a nasıl yaklaşılacağını da somut olarak gösterdi. Bu kadarla da kalmadı. Toplantıları izleme olanağını bulan herkesin, üzerinde ittifak ettiği bir husus var : Bu toplantılarda elle tutulur biçimde somutlaşan düzenlilik ve örgütlenme becerisi. Ve ister Partili arkadaşlarımız gibi görevli, ister sadece konuk olarak izleyici olsun, toplantıya katılan herkesi saran ama disiplin ve olgunluğun egemen olduğu coşku havası. Kuşkusuz bu, büyük bilinç düzeyinin sonucu ve ifadesiydi aynı zamanda.

Sol içinde halâ her çeşit provokasyonun cirit attığı ve çeşitli sapkın takımların halâ ortalığı karıştırabildiği bir ortamda, ancak Türkiye İşçi Partisi solun, sosyalizmin gerçek temsilcisi ve yüz akı olarak politik arenada yerini almakta; bunu dosta düşmana kabul ettirmektedir.

Şimdi kongre dönemindeyiz. Bu, içe dönük çalışmaların ağır bastığı bir dönemdi. Ogüne kadar geçen süre içinde örgütçe yapılabilenlerin, yapılmak istenip te gerçekleştirilemiyenlerin ölçülüp tartıldığı, geçmiş dönemin envanterinin yapıldığı, böylece gelecek için yolun daha bir aydınlatıldığı, daha bir açıklığa kavuşturulduğu; bunu sağlayacak önerilerin kabul edilip kararların alındığı bir dönemdir bu. Partimiz için bu dönemin ayrı bir özelliği ve önemi de var. Şimdiye kadar atanmış kurucu kurallarla yönetilen Partimiz, bu dönem sonunda artık seçilerek iş başına gelmiş, tabanın desteğinin kongrede alınan oylarla somut olarak yansıdığı, bundan kuvvet alarak çalışmalarını yürütme durumundaki yeni yöneticilere -isterse bu yöneticilerin

hepsi daha önce de aynı kurulda görevli olsun- kavuşmaktadır. Bunun olumlu sonuçlarını daha şimdiden görmeye başladık bile.

Kuşku yok ki, Partimiz bu kongre döneminden, önümüzdeki dışa dönük çalışmalar ve yeni atılımlar için yeni bir güç kazanmış olarak çıkacaktır. Yeni ve güç görevler bekliyor bizi. Önümüzde genel seçimler var. Bu seçimlerin, ülkemizin yakın perspektifi bakımından taşıdığı önem üzerinde sağda olsun, solda olsun herkes müttefik. Bütün mücadelemize karşın eğer o güne kadar sürdürülme olanağını bulabilse bile en geç seçimlerde MC birdaha geri dönmemek üzere Türkiye'nin politik hayatından silinip gidecek veya faşist tırmanış daha azgınca sürdürülecek, işçi sınıfımız ve emekçi kitlelerin mücadelesi çok daha ağır koşullar altında, çok daha zorlukla yürütülmek zorunda kalınacaktır.

İşçi ve emekçi sınıflara, yani ulusun büyük çoğunluğuna düşman, yerli ve yabancı çağ dışı geziciliğin temsilcilerinin dürüst ve serbest bir seçimde yenilip gitmeleri gerekir; Bu büyük bir olasılık. Ancak bu olasılık, eğer bunun için mücadele edilmez, bunun için bütün güçler birleştirilip kitleler örgütlenmez, yönlendirilmezse yalnızca bir olasılık olarak kalabilir.

Bu olasılığı, olasılık olmaktan çıkarıp yaşayan gerçek haline getirmek hepimizin görevi. İşçi sınıfımızın politik örgütü olarak Türkiye İşçi Partisi görev ve sorumluluğunun bilincindedir. Ancak bu konuda bizim dışımızdakilere de büyük görev ve sorumluluklar düşüyor. Bizim sağımızda olmakla birlikte, MC'ye ve faşist tırmanışa karşı, demokrasiden yana olduğunu belirten, bunu içtenlikle isteyen her kişi ve kuruluşun yapabileceği, yapması gereken görevler var.

Böylece bu seçimlerin bir başka özelliğine de işaret etmiş oluyoruz. O da, 1969'dan bu yana ilk olarak bir sosyalist partinin, Türkiye İşçi Partisi'nin seçimlere katılma olanağını elde etmiş olarak politik yaşamda yerini almış olduğu ilk genel seçimler olmasıdır.

Bugün istense de, istenmese de ortada bir gerçek vardır, Türkiye İşçi Partisi gerçeği. MC'nin düşürülmesinden yana, demokrasiden yana her kişinin, her kuruluşun istese de, istemese de yadsıyamıyacağı bir gerçek. Ve bütün olasılıklar, bütün hesaplar bu gerçekten hareketle değerlendirilmek zorundadır artık. Ve böyle değerlendirildiği takdirde, gerek seçim öncesinde gerek seçim sırasında ve sonrasında yapılacak çok şey olduğu görülecektir.

Hepiniz karşılaşmışsınızdır. Özellikle örgütlenme kampanyamızdan sonra devamlı olarak soruluyor hepimize. T.İ.P. seçimlere girecek mi diye. Bir parti için seçimlere katılmak en doğal bir hak ve görevdir. Ancak bu seçimlere katılma konusunda yetkili kurulumuz henüz bir karar vermedi. Bu soruları şimdilik yanıtsız bırakıyoruz. Yalnız şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Partimiz, işçi sınıfımız ve emekçi kitlelerin yakın ve uzak çıkarlarının gerçek savunucusu olarak, bu seçim döneminden ülkemizin «bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde bir aşama daha gerçekleştirmiş olarak çıkmasını sağlayacak biçimde, diğer çalışmalarda olduğu gibi, seçimlerde de bütün ağırlığıyla yer alacaktır.»

BARIŞ İÇİNDE VE

Kapitalist üretim anarşisi, kapitalizmin her sektörde her sanayi dalında, her bölgede ve nihayet her ülkede eşit bir biçimde gelişmesini önlemektedir. Başka bir deyişle, kapitalizmin eşit olmayan gelişme yasasının işleyişi sonucunda örneğin, sanayi sektörü daha hızlı gelişirken tarım sektörü geri kalıyor. Kapitalist bir ülkenin sanayi bölgeleri hızla kalkınırken bunun dışında kalan bölgeler geriliğe mahkum oluyor. Asıl önemlisi, eşit olmayan gelişme yasası kapitalist sistem içindeki ülkeler arasında da geçerlidir. Örneğin bir ülke hızlı bir şekilde kalkınırken bir başka ülke yada ülkeler topluluğu daha geri aşamalarda kalmaktadır.

Bilimsel sosyalist teorinin ortaya koyduğu gibi, kapitalizmin eşit olmayan gelişme yasası sonucu olarak kapitalist ülkelerde eşit olmayan siyasal gelişme yasası da yürürlüktedir. Bu nedenle, işçi sınıfı hareketi ve genel olarak devrimci ortam eşit olmayan bir biçimde gelişmekte ve politik hayatın koşulları değişmektedir.

Bu söylediklerimizin sonucunu kısaca özetlersek; bütün kapitalist ülkelerde aynı anda ortaya çıkacak bir «dünya devrimi» olanak dışıdır.

1917 Ekim Devriminden önce bilimsel sosyalist düşünce, sosyalizmin önce bir kapitalist ülkede, hatta tek bir ükede zafer kazanacağını öne sürmüştür.

1917 Ekim Devrimi bilimsel sosyalizmin bu tezini doğrulamıştır. Ekim Devrimi ile «emperyalizm en zayıf halkasından kopmuş» ve böylece kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı başlamıştır. Bu suretle bir kere daha anlaşılmıştır ki kapitalizmden sosyalizme geçiş uzunca bir süreci içine alacak ve çok yönlü eylem biçimleriyle gelişecektir. Dolayısıyle, karşıt sosyal sistemlere sahip ülkelerin uzunca bir süre bir arada yaşamaları tarihsel olarak kaçınılmaz bir olgudur.

Gerçekten de Ekim Devriminin Çarlık Rusyasında zafere ulaşmasından sonra bu ilk sosyalist ülke ile kapitalist ülkeler arasındaki ilişkilerin nasıl kurulacağı sorunu ortaya çıktı.

Tek bir ülkede zafere ulaşmış olan proletarya iktidarının dış politikası ne olmalıydı? Dört bir yandan kapitalist sistem tarafından kuşatılmış bir durumdayken işçi sınıfının ve tüm halkın kazanımları nasıl korunabilirdi? Sosyalizmin inşası için elverişli dış koşullar nasıl yaratılabilirdi?

İlk Sosyalist Devlet kapitalizmin ekonomik, askeri, politik, ideolojik vb. kuşatmasına karşı ya ölüm kalım savaşına girecekti, (bu suretle tüm maddi ve toplumsal güçlerini askeri harcamalarda yoğunlaştıracaktı) kapitalist kuşatmanın da amacı buydu. Ya da kapitalist kuşatmaya karşın sosyalizmin inşası devam edecek ve bunun zorunlu koşulu olan «barış içinde birarada yaşama» politikası tüm dünya işçilerinin, emekçilerinin ve aydınlarının mücadelesi sonucu kapitalist ülkeler devletlerine kabul ettirilecekti. Nitekim bu yol seçildi. Bir çok kapitalist ülkede ilk sosyalist devlete karşı sürdürülen kuşatmaya tepkiler yoğunlaştı. Büyük dayanışma mitingleri, grevleri vb. gibi direnişler yapıldı. Sonuçta kapitalist ülkeler İlk Sosyalist Ülkenin varlığını kabule mecbur oldular.

DETANT ÖNCESİ DURUM :

Emperyalist ülkeler Ekim Devriminden sonra bu ilk sosyalist ülkeye bütün güçleriyle saldırdılar. İç savaş ve ekonomik ambargo ile devrimi boğmak istediler Dışardan silahlı müdahaleye giriştiler. Bütün bu girişimler büyük acılar pahasına göğüslendi ve sonuçsuz kaldı. Emperyalist güçler geriletildi. Daha da önemlisi kurulan sosyalist iktidar bütün olumsuz şartlara rağmen muhafaza edildi.

Ancak emperyalist güçler sosyalizmi yoketme niyetlerinden hiçbir zaman vazgeçmediler. 2. Dünya Savaşını başlatan ve sürdüren Nazi Almanyası ve öteki faşistlerin temel amacı Sovyetler Birliği iktidarını yoketmekti. (ikinci cephenin açılmasının geciktirilmesinin asıl amacı da Sovyetlerin iyice zayıflatılmasıydı) Bu savaş sırasında sadece Sovyetler Birliği 20 milyondan fazla insan kaybetti. Sanayisinin çok önemli bir bölümünü yitirdi. Doğal kaynakları büyük ve küçük baş hayvanları, ekili alanları yağma ve tahrip edildi. Ancak sosyalizm yokedilemedi.

SOĞUK SAVAŞ :

Detant döneminden önce 2. Dünya Savaşından sonra, uluslararası ilişkilerde soğuk savaş dönemi yaşandı. Savaş sonrası, birçok ülke toplumsal sistem olarak sosyalizmi seçerek sosyalizmi bir dünya sistemi haline getirdi. Sovyetler Birliğinin ve sosyalizmin itibarı artmış ve uluslararası politika alanında olumlu bir politik gelişme gerçekleşmişti. Bu nedenle savaş sonrası uluslararası işçi sınıfı hareketi yeni boyutlara yükselmiş, bazı ülkelerde işçi sınıfı partileri siyasi iktidara ortak olmuşlar, ulusal kurtuluş savaşları birden zaferler kazanmaya başlamış, tüm dünyada genel olarak demokratik bir ortam oluşmaya başlamış idi. Dünya ölçüsünde yükselen bu gelişmeden ürken emperyalist güçler soğuk savaş dönemini başlattılar.

Soğuk Savaş, emperyalist politikanın en açık bir şekilde ifadesiydi. Amaç, sosyalist sistemi, uluslararası işçi sınıfı hareketini ve ulusal kurtuluş hareketlerini tüm cephelerde amansız bir baskı altına almak ve geriletmekti. Diğer yandan bu tarihlerde kapitalizmin genel bunalımın derinleşen periyodu, emperyalist ülkeleri aralarındaki ilişkileri yeniden düzenlemeye yaşanılan buhranın atlatılabilmesi için silahlanmaya ve yeni askeri çatışmalar çıkarmaya itiyordu.

Nitekim emperyalist güçler tarafından soğuk savaşın başlatılması, sosyalist ve kapitalist ülkeler arasında ekonomik ilişkileri koparmış ve tehlikeli bir gerginlik ve yüksek askeri harcamalar dönemini başlatmıştır. Soğuk savaşın en önemli unsurlarından biri de NATO ve karşıtı Varşova askeri paktlarının kurulması ve kapitalist ülkelerin özellikle ABD tarafından empoze edilen yoğun askeri harcamalara itilmiş olmasıdır.

Emperyalist politikanın gerçek amaçları işte bu sınırsız silahlanma ve öteki askeri harcamalar altında yatıyordu. Bunları özetlersek :

I - Sosyalist sistemi çökertmek için askeri - stratejik üstünlüğün kesinlikle korunması ve geliştirilmesi, (bu konuda özellikle ABD'nin atom tekeline güveniyorlardı.)

II - Emperyalist burjuvazinin bu politik stratejisi (Soğuk Savaş) Sovyetler Birliğinin 2. Dünya Savaşı sırasında uğradığı ağır kayıplar üstüne temelleniyordu. Diğer yandan sosyalist sistemi oluşturan diğer ülkelerin de savaş sonrası kayıp ve yıkımları korkunçtu.

Bu olumsuz şartların yanı sıra sosyalist ülkeleri silahlanma yarışına sokup askeri harcamalarını artırarak sosyo - ekonomik ve ideolojik kazanımlarını ortadan kaldırmayı amaçlıyorlardı. Bu suretle halkın maddi ve manevi yaşamı değişmeyecekti. Savaşın korkunç yıllarındaki fedakarlıklardan sonra şimdi de silahlanma adına, emperyalist tehlike adına yeni fedakarlıklar istenecekti. Diğer yandan bunca yoğun baskı ve tehdit altında ciddi yanlışlıklar yapılacağı hesaplanıyordu. Beklenenler gerçekleştiğinde, emperyalist burjuvazinin ideolojik ve politik propoganda malzemesi yapılacak ve sosyalizmin tarihi haklılık ve kazanımlarına ellerinden geldiğince gölge düşüreceklerdi. Çıkabilecek iç karışıklıklardan yararlanarak doğrudan müdahale imkanları da hesaplanıyordu. Bu plana göre; sosyalizm çökecek, hiç değilse zayıflayacaktı.

III- Silahlanma yarışı «kızıl tehlike» ye karşı özgürlüklerin savunulması adına ateşli bir savaş histerisi biçiminde yürütüldü. Bu suretle kapitalist ülkeler kamu oyu sürekli baskı altında tutulmuş, tüm demokratik ve ilerici hareket «Moskof uşaklığı» ile nitelenmiştir. İşçi sınıfı partileri ve ilerici sendikaları yoğun baskılar altına alınmıştır. Birçok işçi direnişi silah kullanılarak geriletilmek istenmiştir.

BİRARADA YAŞAMA DETANT

Bu suretle uluslararası ilişkilerde geliştirilen soğuk savaş politikası kapitalist ülkelerin iç politikalarına da yansıtılmış ve sınıf mücadelesinin ulusal boyutundaki bütün alanlarına (ekonomik, ideolojik, politik) olanca yoğunluğu ile sokulmuştur. Ünlü **Mc Carthism** işte bu politikanın adıdır. İşçi sınıfının militan sendikal ve politik hareketi yoğun bir tecrit ve baskı altına alınırken, sosyal demokratlar da bölünmüş ve bunların sağ kanadı emperyalist burjuvazinin bu Mc Carthist politikasının ittifakları içine girmiştir. Böylece işçi sınıfı hareketi bölünmüş ve aralarına yoğun ideolojik ve politik düşmanlıklar sokulmuştur. Sonuç olarak soğuk savaş kapitalist ülkeler işçi sınıfı hareketi önüne ciddi engeller çıkarmış, hatta yer yer zayıflatmış ve genel olarak demokratik güçlerin dolayısıyle demokratik hak ve özgürlüklerin gerilemesine neden olmuştur.

IV- Soğuk savaş dönemi sömürge halklarının ulusal kurtuluş hareketleri önüne de ciddi engeller çıkarmış ve doğrudan tehdit unsuru olmuş, yer yer karşı devrim ihraç etmiştir. Gergin uluslararası politik ortam, sömürgeciliğin ömrünü bir süre daha uzatmıştır.

Görüldüğü gibi soğuk savaş burjuvazinin sınıfsal bir politikasıdır. Ve o tarihsel dönemde burjuvazinin dayattığı, dayatabildiği bir politikadır. Bu politika, emperyalist burjuvazi ve yandaşları tarafından başta sosyalist ülkeler olmak üzere, uluslararası işçi sınıfı hareketine, ulusal kurtuluş savaşçılarına kısaca tüm insanlığa karşı sürdürülmüştür. Sürekli silahlı tehdit, sınırsız silahlanma çabası, bölgesel savaşlara dek vardırılmış (Kore Savaşı, Vietnam'a yeniden müdahale v.b) ve insanlık uzun yıllar boyu 3. bir dünya savaşının gölgesinde yaşatılmıştır.

Kuşkusuz emperyalizmin soğuk savaş politikası işçi sınıfı mücadelesini ve ulusal kurtuluş savaşlarını durduramamış ama zor koşullara itmiştir. Asıl önemlisi, sosyalist sistem, askeri gücünü denkleştirmeye çalışırken halkın toplumsal yaşamını yükseltmiş, ciddi politik hatalar yapılmamış, kısaca emperyalizmin provokasyonuna gelinmemiştir. Bu arada bunca yoğun ve zor iç ve dış koşullara rağmen sosyalizmin tarihsel haklılığı ve gücü ispat edilmiştir. Atom tekeli emperyalist ABD nin elinden Sovyetler Birliği tarafından alınmış ve emperyalizmin bu üstünlüğü ortadan kaldırılmıştır.

Soğuk savaş politikasının hiç bir haklılığı yoktu. Yapay olarak geliştirilmişti. Toplumsal gelişmenin objektif eğilimlerinin ve tarihsel mantığının ifadesi değildi. Sonuç olarak başta sosyalist sistemin güçlü kazanımları olmak üzere üç büyük devrimci akımın (dünya sosyalist sistemi, uluslararası işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş savaşları) başarıları sonucu güçler dengesindeki emperyalizm aleyhine gelişmeler bu politikanın sonunu getirdi.

BARIŞ İÇİNDE BİRARADA YAŞAMA POLİTİKASI :

Barış içinde birarada yaşama politikasının başta gelen amacı, sosyalizm ile kapitalizm arasındaki kaçınılmaz olan sınıf mücadelesini tehlikeli çatışmalar, savaşlar ve silahlanma yarışlarıyle dolu bir yola girmesini önlemek ve insanlığı yeni yıkım ve felaketlerden korumaktır.

Barış içinde birarada yaşama, sosyalizm ve kapitalizm arasındaki sınıf mücadelesinin dondurulması, yavaşlatılması yada ertelenmesi anlamına gelmez. Bu politika, iki sistem arasındaki taban tabana zıt olan ayrılıkların ortadan kalkması, bu iki sosyal sistemin niteliklerinin değiştirilmesi yada yumuşatılması da değildir. Sosyalizm ile kapitalizm arasındaki sınıf mücadelesi devam etmektedir. Ve devam edecektir. Barış içinde birarada yaşama politikası sosyalizm ve kapitalizm rekabetinin temelidir. Aynı zamanda da bu iki toplumsal sistem arasındaki sınıf mücadelesinin özel bir biçimidir. «Devlet gücünü ele geçirdikten sonra proletarya sınıf mücadelesine son vermez, ama sınıf mücadelesini başka araçlarla ve başka biçimlerde sürdürür».

Barış içinde birarada yaşama politikası sosyalizmle kapitalizm arasında mücadelenin yalnızca bir biçimini doğrudan silahlı çatışmaları ortadan kaldırmayı amaçlar. Uzlaşmaz iki sınıf olan burjuvazi ile proletarya iktidarını temsil eden kapitalist ve sosyalist devletlerin mücadelesi dünya ölçüsünde sürdürülen sınıf mücadelesinin en yüksek şeklidir. Ancak bu iki sistem arasındaki sınıf mücadelesinin sonucunu tayin edecek olan, ekonomik, politik ve ideolojik alanda verilecek mücadelelerdir. Bu nedenle, iki sistem arasındaki uzlaşmaz çelişkilere rağmen, bu sistemlerin somutlaştığı devletlerin askeri bir çatışmaya girmeden mücadelelerini yürütmeleri mümkündür. Bu yol, dünya ölçüsünde kapitalizmden sosyalizme geçişin tamamlanmasında tüm insanlığın yararına da en uygun olan yoldur.

Her devlet belli bir toplumsal sistemin ifadesi ve uluslararası ilişkilerde de o toplumsal sistemin temsilcisidir. Uluslararası politik mücadele alanında iki sistem arasındaki ilişkiler sosyalist ve kapitalist devletler eliyle yürütülür. Pratikte birbirinden ayrılmaz gibi görünen bu iki ayrı olgunun teorik olarak değerlendirilmesini ayrı ayrı yapmak zorunludur ki, pratik olguların neye hizmet ettiği ve yönü doğru olarak değerlendirilebilsin. Barış içinde birarada yaşama politikası sonucu devletler arasında kurulan ilişkiler ve yapılan anlaşmalar, sosyalizm kapitalizm rekabetini ortadan kaldırmayacağı, değiştirmeyeceği gibi, genel olarak sosyalizm kapitalizm anlaşması da değildir. Ancak sosyalist ve kapitalist devletler arasında sürdürülen mücadeleler ve kurulan ilişkiler çağımızın temel çelişkisinin çözümünde hayati öneme sahiptir.

Bilimsel sosyalist barış içinde birarada yaşama politikasına, sağdan ve soldan saldıranlar, ya bu gerçeği kavrayamayan goşist unsurlar yada sürekli bir barışın kurulmasından tedirginlik duyan savaş sanayii tekelleridir.

DETANT (YUMUŞAMA) BARIŞ İÇİNDE BİRARADA YAŞAMA POLİTİKASININ GÜNÜMÜZ KOŞULLARINDAKİ İFADESİ :

Detant yada türkçe anlamıyla yumuşama, son yıllarda tüm dünyada en çok kullanılan kavramlardan birisi oldu. Yalnızca politikacılar ya da dış politika uzmanları değil, işçiler emekçiler ve aydınlar, giderek sayıları artan bir şekilde bu sözcüğü günlük yaşamları içinde kullanıyorlar.

Detant sözcüğü ile ifade edilen olgu, uluslararası ilişkilerde (Sosyalist ve kapitalist ülkeler arasında) yumuşamanın sağlanmasıdır.

Detant için mücadelenin amaçları kısaca şöyle özetlenebilir :

I - Sosyalist ve kapitalist devletler arasındaki ilişkilerin «normalleştirilmesi»,

II - Sosyalist ve kapitalist devletler arasında ekonomik, teknik, kültürel vb. alanlarında karşılıklı yarar ilkesine dayalı işbirliğinin gerçekleştirilmesi,

III - Uluslararası ilişkilerde köklü bir demokratikleşmenin sağlanması ve böylece uluslararası ilişkiler ağının yeni bir biçime sokulması,

IV - Politik yumuşamanın askeri yumuşama ile pekiştirilmesi yani silahlanma yarışının kontrol altına alınması ve silahsızlanma önlemlerinin uygulanmaya başlanması.

Detant için mücadelenin sürekli gündeminde kalacak en önemli sorun da şudur : bütün insanlığı yokolmaya götürecek yeni bir dünya savaşı tehlikesinin bertaraf edilmesi. Ancak savaş tehlikesinin yokedilmesi termonükleer bir savaşın önlenmesi ise; hangi toplumsal sistem içinde olurlarsa olsunlar bütün insanlar arasında dostluk, iyi niyet ve güven duygusunun yerleştirilmesi ve sistemler arasında bütün insanlığın yararına olarak ekonomik, kültürel ve teknik alanlarda işbirliğine gidilmesi gibi geniş kapsamlı yumuşama ve işbirliğinin yaygınlaştırılması ile sağlam ve

kalıcı temellere oturabilir. Ve nihayet politik detant askeri detantla tamamlanmalıdır.

Nitekim sosyalist ülkelerin mimarlığını yaptığı detant politikası, günümüz dünyasında uluslararası ilişkilere kesin bir şekilde damgasını vurmaya başlamıştır. Detant süreci giderek artan bir şekilde gelişmekte ve bu konuda önemli adımlar atılmaktadır. Sosyalist ve kapitalist devletler arasında 2. Dünya savaşı ve soğuk savaş dönemlerinden kalan anlaşmazlıklar çözümlenmeye başlamıştır. Geniş kapsamlı ticaret anlaşmaları imzalanmaktadır. İki sistem arasında ekonomik ilişkiler giderek artan bir biçimde gelişmektedir. Uzay çalışmaları, çevre kirlenmesi, haberleşme, vb alanlarda da işbirliği gelişmektedir. Öte yandan silahlanma yarışı kapitalist ülkelerin dayatması sonucu henüz sona ermemiştir ama bu konuda iki önemli adım atılmıştır. SALT 1 ve SALT 2 anlaşmaları iyi bir başlangıç olmuştur. Son olarak geçen yıl toplanan Helsinki Konferansı'nda 2. dünya savaşından beri anlaşmazlık konusu olan bir çok konu çözüme kavuşturulmuştur.

DETANT VE SOSYALİST ÜLKELER :

Yukarıda belirtildiği gibi, soğuk savaş başarıya ulaşamamış, bir çok maddi ve manevi zorluklardan sonra başta sosyalist ülkeler olmak üzere üç büyük devrimci akım bu zor dönemi başarı ile atlayarak emperyalizmin karşısına, güçlü bir dünya sosyalist sistemi, giderek güçlenen uluslararası işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş savaşları ile çıkmıştır.

Emperyalizm geriletilmiş ve soğuk savaş politikası iflas ettirilmiştir. Emperyalist burjuvazinin tarihin karanlıklarına gömülüp giderken dahi gönlünde tatlı bir anı olarak yaşayacak olan soğuk savaş döneminin geride bırakılması başta sosyalist sistem olmak üzere üç temel devrimci gücün başarısıdır. Yoksa bir takım «sol» çevrelerin yada aynı arzuyla yanıp yakılan sağ güçlerin öne sürdükleri gibi soğuk savaş döneminin gerilerde kalması burjuvazinin bir lutfu değildir.

Uluslararası gerginliğin azaltılması, halklar arasında karşılıklı güvenin yerleştirilmesi, barışın korunması ve silahlanma yarışının durdurulması her şeyden önce tüm insanlığın yararınadır. Tüm insanlığın yararına olan böyle bir politika elbette sosyalizmin de yararına olacaktı. Nitekim, soğuk savaş döneminden sonra gerçekleştirilen Detant politikası süreci ile birlikte burjuvazi giderek artan oranlarda ve çaresiz bunalımlara sürüklenir her geçen gün güç ve itibar kaybederken, sosyalist ülkelerin kalkınmaları daha da artmış, bu ülke halklarının refah oranı yükselmiş ve her alanda sosyalizm kapitalizmi geçmeye başlamıştır.

Diğer yandan uluslararası işçi sınıfı hareketi ve genel olarak demokratik güçler gittikçe yükselen boyutlarda burjuvaziyi geriletereк yer yer iktidar kapılarını zorlamaya başlamışlardır.

Sömürgecilik ve ırkçılık tasfiye olma durumuna gelmiştir.

Sonuç olarak detant politikası barış ve işbirliğinin gelişmesini, sosyalizmin temeli olan maddi üretimin geliştirilmesini ve halkın refah düzeyinin yükseltilmesi için elverişli koşulları yaratmaktadır.

Askeri harcamaların azaltılması, sosyalist ülkelerin hızlı gelişimini sağlarken, ulusal kurtuluş savaşlarına ve sosyalizme yeni geçen ülkelere daha fazla yardım olanaklarını artırmaktadır.

Kısaca, sosyalizmin barışçıl kuruluşunun hızlandırılması, sosyalist ülkelerin sorunlarını çözmelerini kolaylaştırmaktadır. Bu ülkelerin gelişme dereceleri, ekonomilerindeki istikrar ve sürekli yükselme, işsizlik ve enflasyonun ortadan kaldırılmış olması, halkın tüm ihtiyaçlarının giderek artan ölçüde karşılanması, sosyal refahın hiç bir kapitalist ülkede görülmemiş biçimde yaygınlaştırılması, sosyalizmin tüm dünya halkları içinde saygınlığını artırmakta buna karşılık kapitalizmi geriletmektedir.

DETANT VE KAPİTALİST ÜLKELER :

Detant konusunda bilimsel sosyalizmin yorumu çok nettir. Buna göre, esas olan politik yumuşamadır. Ama bu sürecin askeri yumuşama olmaksızın güvence altına alınabilmesi ve kalıcılığı sağlanamaz. Uluslararası ilişkilerin demokratikleşmesi korkunç yıkım gücüne sahip modern silahların gölgesinde sürdürülemez. Karşılıklı askeri paktlara dayalı yumuşamanın kalıcılığı elbette her an tehlikededir.

Bu nedenle politik yumuşamanın askeri yumuşama ile yoğunlaştırılması ve pekiştirilmesi, silahlanma yarışına son verilmesi ve silahsızlanma önlemlerinin uygulanması zorunludur. Bundan dolayıdır ki, başta sosyalist sistem olmak üzere üç temel devrimci akım ve tüm demokratik güçlerin detant konusundaki ısrarlı taleplerinden biri, stratejik silahların sınırlandırılmasından başlayarak, silahlanma yarışına son verilmesi, askeri paktların karşılıklı dağıtılması asker sayısının azaltılması için mücadele etmektedir. Çünkü bunlar başta olmak üzere bunlara bağlı olarak diğer önlemler barışçı bir dünya için zorunlu koşullardır.

Kapitalist ülkeler ise detantı kabul etmek zorunda kalırken karşılıklı ticari ve teknik işbirliğinden yarar ummakta ancak «muhtemel bir savaş için» askeri paktlarını ve silahlanma yarışını sürdürmekte, bu suretle bir dünya savaşının maddi temelini ortadan kaldırmaya yanaşmamaktadır. Bilindiği gibi militarizmin geliştirilmesi ve hatta mümkün olduğunca muhafaza edilmesinde emperyalizm ekonomik, politik ve ideolojik nedenlerle yarar ummaktadır. Güçlü ve kalabalık orduların muhafa edilmesi giderek artan oranlarda teçhizatlandırılması, tekelci sermayenin belli kesimlerine büyük ve garantili kârlar sağlamaktadır. Dolayısıyle militarizm tekelci sermayenin önemli bir kesiminin yararına olarak geliştirilmiştir. Ve bu amaçla yaşatılmaya çalışılmaktadır. Emperyalist orduların üst yönetimiyle tekelci sermaye arasında çeşitli bağlar geliştirilmiş ve emperyalist burjuvazi ile bu kurmaylar arasında karşılıklı çıkar ortaklığı kurulmuştur. Bu güçlü ittifak devlet politikasının tesbitinde başlıca etken olmaktadır. Bu nedenle güçlü orduların muhafazası detanta karşı en büyük engeldir.

Diğer yandan, detant konusunda burjuvazinin diğer bir kesimi ise olumlu tavır almaktadır. Sosyalist ülkelerle iyi ilişkiler kurulması ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinden yanadırlar. Detant dolayısıyle silahsızlanma konusunda tekelci burjuvazi arasındaki bu ayrışım da barış mücadelesinin önüne yeni ve güçlü olanaklar getirmektedir. Bu durum emperyalizmin varlığını sürdürdüğü zaman dilimi içinde dahi silahlanma yarışını durdurma ve kalıcı bir barış için, gerçekleşebilir bir amaç olarak mücadele yoğunlaşmaktadır.

DETANT VE ULUSLARARASI İŞÇİ SINIFI HAREKETİ :

Soğuk savaş döneminde burjuvazi iki sistem arasındaki farkı çok kolayca gizleyebiliyor ve sosyalizme karşı propogandayı daha kolay yürütebiliyordu. Oysa detant politikası nedeniyle bugün durum farklıdır. Kapitalizmin genel bunalımı derinleşirken, sorunları çözümsüz, aldığı önlemler etkisiz kalmakta, kitlelerin hoşnutsuzlukları giderek artmaktadır. Detant nedeniyle iki toplumsal sistem içindeki süreç daha kolay bir biçimde gözler önüne serilebilmektedir. Burjuvazi giderek çaresizleşmekte ve kitleler bilinçlenmektedir.

Soğuk savaş döneminde işçi sınıfı örgütleri hatta demokratik ve ilerici diğer akım ve güçler «vatan hainliği», «kızıl uşaklığı», «Rus casusluğu» ile suçlanabilirken detantla birlikte bu tür ucuz karalamalar kimseyi inandırmamaktadır. Artık sosyalizm, kapitalist dünya emekçileri önünde güçlü bir cazibe merkezi olmaya başlamıştır. İşçi ve emekçi kitleler giderek artan bir bilinçlenme sürecine girmişlerdir.

Savaş tehlikesi geri plana itildikçe «dış tehlike» propagandası etkisizleşmekte ve demokratik ortam gelişmektedir.

Bütün bunların bir sonucu olarak işçi sınıfının sendikal ve politik hareketi güç kazanmaktadır.

Kuşkusuz detant politikasının gelişmesi devrimci eylemlere bir rahatlama, demokratikleşme getirmemektedir. Getirmeyecektir de. Ancak elverişli bir ortam yaratmakta ve bu elverişli ortamı güvence altına almaktadır. Karşı devrim ihracı giderek imkansızlaşmaktadır.

İşçi sıfının uluslararası dayanışması da yeni boyutlarda gelişmektedir. Burjuvazinin anti demokratik saldırıları uluslararası planda sergilenmekte ve dünya kamu oyu önünde kolayca mahkum edilmektedir. İç ve dış koşullar bakımından detant işçi sınıfı mücadelesi için köklü ön koşulları yaratmaktadır.

Kapitalist dünya pekçok burjuva iktisatçısının da kabul ettiği gibi 1930'lardan bu yana en ciddi bunalım içinde bulunmaktadır. Bugün geçmiş dönemlerden farklı olarak hem enflasyon hem durgunluk ve işsizlik birarada hüküm sürmektedir. Bu kapitalizmin genel bunalımındaki yeni bir aşamadır. Geçmiş bunalım dönemlerinde işçi sınıfının demokratik ve ekonomik kazanımları geri alınmaya çalışılmış ve çeşitli kapitalist ülkeler işçi sınıfları çetin savunmalar yapmak zorunda kalmışlardı. Günümüzde ise mücadele koşulları çok değişmiştir. Kapitalizmin bunalımının bu yeni safhasında kapitalist ülkeler işçi sınıfları

yer yer dar mücadele boğazları içinden geçmekteyseler de aynı oranda sınıf mücadelesinin boyutları ve yoğunluğu da gelişmektedir.

Detantın diğer bir yararı da şudur : kapitalist ülkeler işçi sınıfları içinde soğuk savaş dönemindeki bölünmeler giderek ortadan kalkmaya işçi sınıfının eylem birliği gerçekleşmeye başlamıştır. Çünkü uluslararası ortam, anti komünist ön yargıların ve düşmanlıkların yokolması için güçlü bir zemin hazırlamaktadır.

DETANT VE ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞLARI :

Detantın gelişmesiyle sosyalist ülkelerin kalkınmaları hızlanmakta, dünya politikası üzerinde tayin edici etkiler daha da güçlenmektedir. Bunun da tabii bir sonucu olarak sömürgecilik ve ırkçılık giderek tasfiye olmaktadır. Ulusal kurtuluş savaşları birbiri ardına zafere ulaşmaktadırlar. Bunun başlıca nedenlerinden biri sosyalizmin artan gücünün emperyalizm karşısında caydırıcı olmaya başlaması, uluslararası işçi sınıfı hareketinin enternasyonalist dayanışmasını güçlendirmesidir. Emperyalizm bu alanda sosyalist sistemin ulusal kurtuluş mücadelelerine maddi yardımları ile de karşı karşıya kalarak gerilemek zorunda bırakılmaktadır. Diğer yandan sosyalist sistem ulusal kurtuluş savaşlarına maddi ve manevi yardımıyle elverişli politik koşullar yaratmasının yanı sıra, güçlü bir almaşık olarak ta ortaya çıkmaktadır. Emperyalist güçlerle savaşarak bağımsızlıklarına kavuşan geri ülkelerin kapitalist aşamayı yaşamadan yada çok kısa sürede atlayarak sosyalizmi inşa etmeleri gibi yeni bir mücadele boyutu (sosyalist sistemin yardımlarıyla) gelişmektedir.

DETANT VE GELİŞMEKTE OLAN YA DA AZ GELİŞMİŞ ÜLKELER :

Detant politikası az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerin temel çıkarları ile uyum içindedir. Detant politikası nedeniyle öncelikle emperyalist ülkelerin az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelere karşı isteklerini silah zoruyla dayatması olanağı gitgide ortadan kalkmaktadır.

Uluslararası politik ilişkilerin normalleştirilmesi, karşılıklı yarar ve hak eşitliği, ülkelerin egemenliğine saygı ve iç işlerine karışmama ilkesi az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler için hayati öneme sahiptir. Politik yumuşamanın askeri yumuşama ile pekiştirilmesi nedeniyle bu gibi ülkelerde hiç değilse bir kısım olanakların askeri harcamalar yerine ekonominin geliştirilmesi için kullanılabilmesi mümkün hale gelmektedir. Türkiye gibi emperyalist sistemle bütünleşmiş ülkelerde bile bu imkan tüm gücüyle dayatmakta ve yapay anlaşmazlıklar nedeniyle silahlanma çabaları kamu oyunda giderek tepkilerin doğmasına neden olmaktadır.

Az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler için, dünya barışını ve güvenliğini sağlama almadan ve geliştirilmesi için mücadele etmeden, emperyalizmin ekonomik ve politik baskısından kurtulmak imkansız gibidir. Detant politikasının gelişmesi uzun zamandan beri bu kategorideki ülkeler üzerinde de hayati yararlarını göstermeye başlamıştır. Gelişmekte ya da azgelişmiş ülkeler için detant soğuk savaşa karşı tek ve güçlü almaşıktır.

DETANT VE İDEOLOJİK MÜCADELE :

Sosyalist ülkelerin detant karşılığında tavizler verdikleri ya da vermeleri gerektiği öne sürülüyor. Bundan maksat ise politik ve askeri detantın ideolojik detanta kaydırılması ya da bu konuda geri çekilmedir.

Dünyada uzlaşmaz sınıflar bulunduğu ve birbirlerine karşıt sosyal sistemler olduğu sürece sınıf mücadelesi ve dolayısıyle ideolojik mücadele sürecektir. Detantın saf dışı ettiği tek mücadele biçimi askeri çatışmalardır.

Sosyalist ülkeler detantı geliştirmekte ve ideolojik silahsızlanmayı ise kesinlikle reddetmektedirler. Detantın gelişmesiyle ideolojik mücadele daha karmaşık ama daha kesin ve etkili olmaktadır. İdeolojik mücadelenin devam etmesi ve edecek olması detanta bağlı değildir. Bu sınıf mücadelesinin zorunlu bir sonucudur. Hiç bir uluslararası anlaşma ideolojik mücadeleyi durduramaz.

DETANTIN SONUÇLARI :

Askeri çatışmaların önlenmesi, barış ve silahsızlanma, sosyalist ülkelerin, bütün devrimci ve demokratik güçlerin önünde duran temel görevlerden biridir. Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm yolunda daha ileri adımlar atılması için anlaşmazlıkların savaşlar yoluyla çözümlenmesinin mutlak olarak mahkum edilmesi gerekmektedir.

Detantın geliştirilmesi soğuk savaştan medet uman emperyalist güçlerin geriletilmesi, termo - nükleer bir dünya savaşının önlenmesi üç büyük devrimci akımın başta gelen görevidir. Bu bir sınıf mücadelesidir. Detant, üç temel devrimci akımın her bir bölümü için, bunların emperyalizme karşı barış, sosyal ilerleme ve sosyalizm için verdikleri mücadelede yeni olanaklar sağlamaktadır. Dünya devrimci hareketinin askeri çatışmalardan ve soğuk savaştan hiç bir yararları yoktur. Bu nokta giderek daha açıklığa çıkmakta ve önem kazanmaktadır. Detantın kapsamının genişletilmesi için mücadele ile ulusal ve sosyal kurtuluş için mücadele giderek genişleyen devrimci mücadelenin iki ayrı yüzüdür.

Hem iktidarda olan işçi sınıfları için ve hem de iktidar için mücadele eden işçi sınıfları için detant ve devrimci dönüşüm aynı stratejinin birbiri içine geçmiş unsurlarıdır.

Detant sonucu dünya, ortak düşman emperyalizme karşı halkların daha yüksek düzeyde mücadelesine tanık olmuştur. Barış içinde birarada yaşama ve detant politikası, bağımsızlık demokrasi sosyalizm mücadelesi için daha elverişli politik ortam yaratmaktadır.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ 1977 YILI TAKVİMİ ÇIKTI

Sanatçı arkadaşlarımızın çaba ve katkılarıyla yayına hazırlanan yıllık takvim çıkmıştır.

Gerek ayları belirleyen olaylar için yapılan kompozisyonlarda, gerek kuşe kağıt üzerine 12 sayfa ve çok renkli olarak basımında gösterilen itina ile bu takvim benzerlerinden çok üstün nitelikler taşımaktadır.

Dünyada ve yurdumuzda işçi hareketlerini ve devrimleri anımsatmak üzere gün altlarında belirtilen kısa bilgilerde bu ilk yaklaşım sırasında bütün dikkat ve titizliğe rağmen gözden kaçabilen eksiklik ve yanlışlar olabileceği doğal sayılmalıdır.

Büyük emek karşılığında hazırlanmış bulunan takvim 25.— TL. fiyatla satılacaktır.

Arkadaşlarımızın, bütün olanakları değerlendirerek en kısa sürede olabildiğince fazla sayıda satmaları ve satışın sonuna kadar beklemeden satış tutarlarını haftalık ödemeler halinde bağlı oldukları kurullara ve sonuçta Genel Merkez'e iletmeleri gerekmektedir.

MAYIS

DERGİNİN İŞLEVİ

NİHAT SARGIN

Yurt ve Dünya yayına girerken genel sekreter Nihat Sargın'ın derginin işlevi hakkında hazırladığı, dergide de çıkan yazısını yayınlıyoruz:

Cumhuriyetin kuruluşunu izleyen uzun on yıllar boyunca Türkiye'de düşün hayatı kısırlığa mahkûm edildi. «Tek şef, tek parti, tek millet» sloganında somutlaşan resmi ideoloji tüm tartışma ve eleştirilerin üstünde tutuldu. İşçi sınıfının sosyalist ideolojisi ve buna bağlı düşünce ve eleştiriler bir yana liberal demokratik sayılabilecek olanlar dahi önlenip engellendi.

Düşünce, vicdan, söz, yayın, kitlelerin sınıfsal örgütlenme hak ve özgürlükleri gibi demokratik özgürlüklerin alabildiğine baskı altında tutulduğu, bu boşluk döneminde ülkenin tarihi, toplumsal yapısı, ekonomik, sosyal sorunları üzerinde kapsamlı araştırmalara bilimsel teorik çalışmalara yer yoktu. İllegaliteye itilmiş, yasal ve yasa dışı baskı ve şiddet uygulamalarının soluk aldırmaz ortamında sosyalist hareket ve çevresindekilerin eylemsel alanda olduğu kadar bu alanda da yapabilecekleri fazla birşey bulunmuyordu. Bu derginin adının anımsattığı gibi bir dergi etrafında kümelenerek veya benzeri biçimde bir araya gelerek yürütülmeye çalışılan sınırlı inceleme, araştırma ve tartışmalar veya 1946'daki birkaç aylık yasal sosyalist parti girişimleri kalıcı gelişmelere olanak sağlıyamadan kısa sürede bastırılıp söndürüldü. Ancak, işçi sınıfının nicelikçe gelişmesine koşut olarak, belirtilen bu en olumsuz koşullarda dahi yürütülmekten geri kalmayan ekonomik, politik ve ideolojik mücadele, daha sonraki dönem için asgari birikimi sağlamıştı.

Böylece 1961'e gelindi. Kitlelerin her türlü aldatılmaya ve dayatmaya karşın giderek artan hoşnutsuzluk ve direnci 27 Mayıs Anayasa'sı ve yarattığı ortamda ifadesini buldu. Demokratik özgürlüklerin tam olarak yerleşmesi için henüz yürünecek çok yol vardı, ki bugün de vardır; ancak daha önceki döneme oranla durum oldukça farklılaşmıştı. İşçi sınıfının yasal partisi, TİP kurulmuş, sosyalist niteliğini geliştirme sürecine girmişti. Anayasa maddeleri bir silah gibi kullanılarak demokratik hak ve özgürlüklerden serbestçe yararlanılabilmesi yolunda ilerleme kaydedilmiş, daha da önemlisi önceden beri bu konuda koşullandırılmış olan geniş yığınların gözünde sosyalizm bir tabu olmaktan çıkarılmaya başlanmıştı. Bilimsel sosyalizmin klasikleri yeni yeni dilimize kazandırılabiliyor, sınırlı sayıda da olsa bu klasiklerin dayandığı temel görüşler ışığında inceleme ve araştırmalara yöneliniyordu. 1964 TİP programı partili bilim adamları ve partiye yakın ilericilerin çalışmalarıyla böyle hazırlanmıştı. Ancak Parti'nin, örgütsel gelişme ve politik çalışmalarının yanısıra teorik çalışmalara çeşitli nesnel ve öznel nedenlerle yeterince eğilememiş olduğu da açıktır. Bu, geçmiş dönem TİP hareketinin önemli eksiği olmuştur. Özellikle 1965'den sonra, sonuçta Parti'yi ve Parti'nin şahsında işçi sınıfının sosyalist hareketini likide etmeye yönelik çeşitli küçük burjuva akımların sol ve sosyalizm adına ortalığı kaplamasında bunun da rolü vardır. Bu akımların bir ara bilimsel sosyalizmin asıl çizgisini ancak kendilerinin savunduğu biçimindeki yanıltıcı savlarına özellikle yüksek öğrenim gençliği arasında oldukça kabarık bir kitlenin inandığı, kendilerine militanlar ve yandaşlar edindikleri görüldü. Parti, içinde ve dışında boy gösteren çeşitli sapkın küçük burjuva akımlarına karşı amansız bir ideolojik savaşa girişti. 4. Kongre ve kararları kazanılan savaşın ifadesi olmuştur; ancak 12 Mart bu savaşın kesin sonuca ulaşmasını engelledi, Parti kapatıldı.

Bu mücadele sırasında karşı saflarda teori adına, teorik çalışma ve araştırma adına değişik zaman ve koşullarda yazılmış klasiklerden yapılmış alıntıların hemen aynen alt alta sıralanmasından ibaret ve sonuna yazarın eğilimine uygun sloganların eklenmesinden oluşan yazıların yayınları doldurduğu görüldü. Bir kavram ve sözcük fetişizmi yaratılıyordu. Teori, teorik bilimsel çalışma, ideolojik mücadele bu değildi elbet. Sosyalizmin genel ilkeleri ve o ilkelerin uygulama alanına aktarılış biçimleri öteden beri bilinmekte. Asıl iş bundan sonra başlıyor. Önemli olan o eserlerdeki evrensel bilimsel özü yakalıyarak günün somut koşullarında bu özden yararlanabilmek, bunu kullanabilmek, uygulama olanaklarını bulabilmektir.

Bilimsel sosyalist hareket geliştikçe yeni sorunlar dizisini de birlikte getirir, önüne koyar. Sorunların teorik bilimsel planda incelenip önce sorun olarak bilincine varılması, sınırlarının belli edilip ortaya konulması, arkadan somut durumun somut analizine dayalı olarak çözümlenmesi ve bunun uygulama alanındaki sonuçlarla devamlı sınanması, gözden geçirilmesi, uygulama ile kuramsal çalışmanın karşılıklı etkileşimi sonucu kesin çözüme ulaşılması; düşünce ve eylemde birlik ilkesinin yaşama geçirilişi böyle olacaktır.

Yukarda, sosyalist mücadele saflarına sızmış çeşitli küçük burjuva akımları ve bunların teorik platformdaki uzantılarından söz açılmıştı; bugün de geçmişe göre etki alanı daralmış olmakla birlikte durum pek farklı sayılmaz. Diğer yandan burjuva ideolojisinin çeşitli ayrımlarının okul kitaplarına kadar uzanan en kaba ve ilkel biçiminden, solun sosyalizmin içinde bir Truva atı gibi girmeye yönelik, sol görünüşlü daha ince rafine biçimine kadar ideolojik saldırıların karşısındayız. Eski döneme oranla daha bilinçlenmiş ve kendisi için sınıf olma yolunda azımsanmıyacak ilerleme göstermiş olmasına karşın işçi sınıfımızda ve özellikle onun müttefiki olması gereken emekçi kitleler arasında hâlâ sosyalizme karşı koşullandırılmış kitleler mevcut. Bu durumda işçi sınıfının sosyalist dünya görüşünü toplumun her katında yayarak benimsetmeye yönelik ideolojik mücadele ayrı bir önem kazanıyor; gelişen sosyalist hareketin önündeki sorunları, hareketi bir adım daha ileri götürebilecek biçimde çözüme kavuşturmak üzere bilimsel sosyalist inceleme ve araştırmalarla hareketin önünün aydınlatılması ertelenemeyecek bir görev oluyor.

Bunun için; program ve tüzüğün dayandığı temel görüşlerin kapsamlı bir biçimde ortaya konulabilmesi ve bunlara karşı yöneltilen eleştirilerin gereği gibi yanıtlanabilmesi için ülkemizin dünya içindeki yeri, ilişkileri; Türkiye'de üretim ilişkileri ve sınıfsal yapı; üst yapısal özellikler ve sorunlar; Türkiye'de sosyalist hareketin karşı karşıya bulunduğu görevler gibi alanlarda dayanılan ideolojik temelle tutarlı araştırma ve değerlendirmelerin yapılması; dünyada ve ülkemizdeki önemli gelişmelerin ayrıntılı olarak irdelenip yorumlanması; dünya görüşümüzün daha köklü olarak kavranması ve yabancı etkilere karşı savunulması, pratik sorunlarla ilişkili olarak boyuna daha derinleştirilmesi için, dünya sosyalist hareketinin ve ülkemiz hareketinin teorik - ideolojik sorunların incelenmesi; hedeflerin ayrıntılı bir biçimde somutlanması için sosyalist sistem - kapitalist sistemin açıklanmasıyla birlikte bugünkü Türkiye'nin kurumlarının, kapitalizmin işleyişinin, sosyalist Türkiye'nin kurumları ve sosyalizmin işleyişi ile somut örnekler üzerinde durularak karşılaştırılmasına; yeni yayınlarda ortaya atılan görüşlerin yorumlanması ve değerlendirilmesine gerek var.

Yurt ve Dünya bu gereksinimleri olanakları ölçüsünde karşılayabilmek üzere yayın alanına atılıyor. Merkez Yönetim Kurulunca dergiyi yayına hazırlamak üzere görevlendirilen Merkez Eğitim Bilim ve Araştırma Bürosunun yayın planına göre her sayıda telif ve çeviri, inceleme ve araştırmalarla birlikte kitap tanıtma, tartışma ve eleştiri yazıları da yer alacaktır. Ortalama sekiz forma olarak yayınlanacak olan dergide bu ilk sayıda olduğu üzere dünyada ve yurtta bütün bir yılın değerlendirmesini içeren yıllık raporların yer aldığı sayılarda hacim daha da büyüyecektir.

Yalnız Parti üye ve sempatizanlarının değil, bütün ilerici yurtseverlerin bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelemizin daha ileri, daha açık bir bilinçle yürütülmesine katkıda bulunabilecek yazılarına açık olacak dergide temel görüşler doğrultusunda olmakla birlikte henüz son sözün söylenmediği konularda değişik yaklaşımlar ve tartışmalar yer alacaktır. Bu niteliği ile çıkan yazılar doğal olarak yazarını bağlıyacaktır.

Yurt ve Dünya, yukarda belirtilen gereksinimleri yanıtladığı, çevresinde bir inceleme, araştırma ve tartışma ortamının yerleşmesini sağlıyabildiği ölçüde işlevini yerine getirmiş olacak, başarı kazanacaktır.

PARTİ İÇİ EĞİTİMİN İŞÇİLEŞMESİ

Genel olarak «işçileşme» sözcüğü mülklerini yitiren küçük burjuva kökenli emekçilerin işgüçlerini satan (işçileşen) insanlar haline gelmesinin karşılığı olan sosyo - ekonomik bir kavram olarak kullanılır. Bilimsel sosyalist partilerde «işçileşme» partinin niteliğini açıklamak bakımından olumlu bir kavramdır. Bir başka deyişle, bilimsel sosyalist partilerde işçi kökenli üyelerin hem üye toplamı içinde ve hem de yönetim kademelerinde oran olarak yükselmesi bu partilerin temel örgütlenme ilkelerinden biridir.

Bu suretle partinin sınıf özü pekişir. Parti, tüm çalışmalarında politik ve ideolojik olduğu kadar pratik olarak da işçi sınıfının ve tüm emekçilerin çıkarlarını savunma ve temsil etme becerisini geliştirir.

İşte bu nedenle bilimsel sosyalist partiler, bünyeleri içindeki işçi kökenli üye oranının artmasına özel itina gösterirler. Ancak, burjuva partilerinden farklı olarak işçi kökenli üye ağırlığının nicel olduğu kadar nitelik yönünden de gelişmesi için olanca çabayı harcarlar.

Ne kadar deneyli ve yetişmiş olursa olsun fabrikadan gelen bir işçi gerçek bir partili olma hüviyetini parti çalışmalarına katıldığı oranda kazanır. Ve bu anlamda işçi sınıfı militanları sadece ve sadece «parti okulu» nda yetişir.

Bu uğraşın yani partideki işçi kökenli üyelerin nicelik ve nitelik yönünden yükseltilmesinin birinci nedeni yukarıda sayılanlar ise, ikincisi de, partinin ancak işçi kökenli üyeleri ile işçi sınıfını bir bütün olarak eğitip örgütleme ve eyleme yönlendirme olanağıdır. Yani, partili işçiler, birlikte yaşadıkları ve çalıştıkları topluluklar içinde, kitlelerin somut sorunlarından en genel ideolojik ve politik sorunlarına kadar, tümünün çözümünde ya da çözüm yollarının gösterilmesinde örgütlü olarak (çalışma ekipleri) öncü olacaklardır. Onları eğitip aydınlatacaklar, eyleme yönlendireceklerdir.

Bu, bir günde kazanılacak bir beceri ve bilinç değildir. Kendiliğinden de kazanılamaz. İşte parti içi eğitim çalışmalarının rolü burda ortaya çıkmaktadır. Parti içi eğitim çalışmalarının bu en temel amaca hizmet edebilmesi için evrensel bir dünya görüşü olan bilimsel sosyalizmin, kuru, kitabi, (akademik) olmaktan kurtarılması, yaşayan hayatın somut canlılığı ile sıkı bağlarının kurulabilmesi zorunludur.

Çoğu kez, kitaplarda yazılanları özetlemek veya merkezi çözümlemeleri yada önerileri olduğu gibi tekrar etmek, istenen yararı sağlamaktan uzak olacaktır. Gündeme getirilen, tartışılan konunun kendisinden başlayarak (en somut, canlı ve gerekli sorunun tesbit edilebilmesi açısından) her örgüt biriminin kendi somutunda yakalanabilmeli ve bu somutluk içinde zenginleştirilmelidir. (Bak. Çark Başak 16, 17, 19. sayılardaki ilgili yazılar)

Partinin önde gelen görevlerinden biri, işçi sınıfının eylem birliğini sağlamak olduğuna göre, konuları somutlayıcı ve dolayısıyle zenginleştirici örneklerin daha çok çalışma yerlerindeki sorunlardan kaynaklanmasına dikkat edilmelidir. Örneğin; «Büyük burjuvazi, CHP ve DİSK üst yönetimi işbirliği» ni, ya da DİSK'in CHP'lileştirilmesini o somut işyerindeki ya da işyerlerindeki somut örneklerle anlatmadan, bu girişimin işçi sınıfının çıkarlarına karşı olduğunu anlatabilmek, en azından geniş kitlelere anlatabilmek mümkün değildir. Böyle bir çabaya girmeden bu somut yorumu sloganlaştırmak beklenen yararların hiç birini getirmeyecektir.

DİSK içindeki mücadele bütün detaylarıyla bilinmeden, işyerlerindeki oyunlar somut örnekleriyle sergilenmeden, DİSK üst yönetiminin ideolojik ve politik tercihlerinin işçi sınıfının çıkarlarına karşı olduğunu anlatmaya kalkmak olsa olsa parti üyelerinde bir memnuniyetsizlik yaratmaktan başka önemli hiç bir işe yaramayacaktır. Örnekleri burjuva ideolojisine karşı mücadelenin dine karşı propaganda haline getirilmesine, burjuva politikasının içyüzünü açığa vurmayı burjuva politikacılarının yalancılığına bağlamaya kadar çeşitli alanlarda verebiliriz. Bunlar parti içi eğitim çalışmalarında önümüzde duran engellerin bir kaç basit ama köklü örnekleri. Bu yanlışların önüne geçebilmek, her somut yanlışı, yanlış olduğu ortaya çıktıktan sonra tekrar etmemek yoluyla yapılamaz. Önce ideolojik ve politik çalışmalarımıza hız vermek gerekir. Sonra da ideolojik çalışmanın canlı hayatla sıkı bağlarını kurabilmekle, ideolojik seviyemizi yükseltir ve hayati hatalar yapmaktan kurtuluruz.

Hiç unutmamak gerekir ki, bütün bu söylenenler, yani somut durumun tüm detaylarıyla tesbit edilmesi tek başına hiç bir şey ifade etmez. Bütün bu bilgileri partinin ideolojik görüşü ile yoğurmak gerekmektedir. Bu ikisi birbirinden koparılamayacak kadar önemli bir bütündür.

İdeolojik çalışmalarımızı pratik olgularla, pratik olguları da ideolojimizle sıkı sıkıya bağlamak zorundayız. Pratik olguların ya da yukarıdaki örnekden kalkarsak, işçi sınıfının günlük mücadelesinin sorunları içinde kapanıp kalırsak, doğru politik ve ideolojik mücadele çizgimizden sapmış oluruz. Bu bilinen genel tanımıyla **ekonomizmdir.**

Diğer yandan pratik sorunları bir kenara itmek ise ayrı bir sapmadır. Bu da bilinen en genel tanımıyla **goşizm** olarak nitelenmektedir.

Doğru mücadele çizgisi pratik olgularla, ideolojik ve politik çözümlemelerinin birlikteliğini sağlayarak korunabilir.

Partinin hiç bir çalışması günlük hayattan kopuk, soyut bir çalışma değildir. Burjuvaziye karşı partinin ideolojik ve politik tutum ve görüşünün kitlelere benimsetilebilmesi, burjuva propagandası ve ideolojisinin geniş kitleler içinde mahkum edilebilmesi ancak, partinin tüm çalışmalarında yaşayan hayatla canlı bağlarını kurabilmesine ve bu bağları sıkılaştırabilmesine bağlıdır. Partinin ideolojik ve politik görüşü hayatın içine ancak böyle sokulabilir ve parti örgütlerini ancak bu yolla geliştirebilir.

Bu tutum bilimsel tanımlardan ya da yaklaşımlardan vazgeçmek değildir. Gerçekte bilimsel olan tutum ve davranış budur. Bilimsel sosyalizmin evrenselliği hayatın içinden çıkmış ve hayatı değiştirmeye yönelik olmasıdır. Bunun tersine bilimsellik kullanılan sözcüklerde, ya da tumturaklı cümlelerde değildir. İyi ifade edilmiş bir ideolojik veya politik tutum ya da görüşün, en önemli kıstası, kitlelerin canlı sorunlarına ilişkin olması ve iyi anlaşılabilir olmasıdır. İşte bu nedenle parti üyeleri tüm çalışmalarında «somut durumun somut yorumu» ilkesini hiç gözden ırak etmezler. Bu tutum ve davranış sadece partinin kitlelere dönük çalışmaları için değil, aynı zamanda parti içi ideolojik ve politik çalışmalar için de temel kıstastır.

Bilimsel sosyalizmin burjuva bilimlerinden farkı, en yüksek kuramsal çalışmalarda bile canlı hayatla bağının çok sıkı korunmuş olmasında yatmaktadır.

Bu nedenle ideolojik ve politik çalışmalarımızda dikkat edeceğimiz temel noktalardan biri de, içinde bulunduğumuz kitlelerin somut sorunlarını yakalayabilmek ve tüm çalışmalarımızda bu canlılığı saklı tutmak olmalıdır.

Bu nedenlerden dolayıdır ki parti içi eğitim çalışmaları işçileştiği oranda başarılı olacaktır. Ve gene eğitim çalışmalarımız işçileştiği oranda parti üyeleri gerçek birer kadro elemanı olarak aydınlaşacaklardır.

Sosyalist Enternasyonal

(Baştarafı 12. Sayfada)

maktadır. Gerçekten de, tekelci burjuvazi, CHP'nin bu kararına karşı ciddi bir tepki göstermemiştir. CHP yanlısı yazarlar ise, Avrupa'nın büyük sosyal demokrat partileriyle kurulacak ilişkilerin, «güçlü çevreler» in uzun vadeli çıkarları açısından yararlı olduğu inancını pekiştirmeye çalışmaktadırlar. MC partilerinden gelen tepki, CHP'ni yıpratmak, ona «gayrı milli» bir görünüm vererek kitlelerin gözünü korkutmak gibi kısa vadeli bir amaca yöneliktir.

Sosyalist hareket, uluslararası dayanışmanın, «ulusal» lıkla çelişir gibi gösterilmesine kesinlikle karşıdır. Bu her zaman burjuvazinin işçi sınıfının uluslararası dayanışmasına karşı çıkardığı bir propaganda olmuştur. İşçi sınıfının uluslararası dayanışması, her ülkede işçi sınıfının iktidara yönelik hareketinin, Parti'sinin güçlü olmasına, ülkenin emekçi yığınlarının taleplerine tam olarak karşılık verebilmesine dayanır. Burjuvazinin «uluslararası dayanışması» ise, emperyalist tekellerin çıkarlarının, tek tek ülkeler halklarına empoze edilmesine dayanır. «Ulusal» lıkla asıl çelişen budur. Ancak, tarih ve günümüzün gerçekleri göstermektedir ki, Sosyalist Enternasyonal partileri arasındaki ilişkiler, işçi sınıfının uluslararası dayanışmasının ilkelerine dayanmamaktadır. Bu ilişkiler, çoğu zaman, sınıf uzlaşmacısı lider partilerin, bu çizgilerini diğerlerine dayatmaları biçiminde gelişebilmektedir. Sosyalistler, demokratik güçlerin birliğine zarar verecek ve ülkemizi daha çok emperyalizme bağlayacak bu tür gelişmelere de seyirci kalamaz. «Sosyalist Enternasyonal» in ideoloji ve politikasına karşı mücadele, işçi sınıfını burjuvazi ile uzlaştırma politikasına karşı mücadeleden ayrılamaz.

SOSYALİST ENTERNASYONAL VE CHP

Cumhuriyet Halk Partisi'nin son kongresinde, bu partinin «Sosyalist Enternasyonal»e katılması kararı alındı. Bu karar, «Sosyalist Enternasyonal»in niteliği üzerinde bir tartışma açtı. Burjuva yayın organları, farklı amaçlardan hareketle, bu kararı «Türkiye için zararlı» veya tam tersine «çok yararlı» göstermek amacıyla bir polemik yarışına girdiler. Cumhuriyet Halk Partisi ise, «sosyalist» sözcüğünün Türkiye'de taşıdığı «ilericiliğin en tutarlısı» anlamının arkasına sığınarak, bu kararın eleştirilmesini engelleme çabasına girdi. «Sosyalist Enternasyonal»in niteliğinin açığa vurulmasına karşı direnmeye çalışıyor.

Bilimsel sosyalizm açısından, «Sosyalist Enternasyonal»in niteliğini açığa vurmak, sadece belli bir sosyal demokrat partiye, örneği CHP'ne karşı alınacak tutumla ilgili değildir. «Sosyalist Enternasyonal»in ideolojik ve politik çizgisini ortaya koymak, bunu amansızca eleştirmek, gerçek kurtuluş yolunun emekçi kitleler tarafından kavranması, demokratik güçlerin ilkeli birliğinin sağlanması mücadelesine sıkı sıkıya bağlıdır. Önemli olan, «Sosyalist Enternasyonal»in tüzel kişiliği değil, onun işçi sınıfını burjuvazi ile uzlaşmaya davet eden ideolojisidir.

Sosyalist Enternasyonal, kendilerine «sosyalist», «demokratik sosyalist», «sosyal demokrat» adlarını takan, ancak toplumsal bir devrim yoluyla sosyalizmi kurma amacını terketmiş partileri biraraya getiren uluslararası bir kuruluştur. Bu partilerin kendi ülkelerinde desteklenmesini, güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Ancak, ayırım göstermeyen bir desteklemenin söz konusu olduğu düşünülmemelidir. Desteklenen, güçlendirilmeye çalışılan, partilerden çok, belirli bir dünya görüşü, belirli bir politikadır. Belirli sosyal demokrat partilerin, sınıf uzlaşmacılığı politikasının zayıflamasına yol açabilen politikaların «cezalandırılması» sık sık raslanan bir olgudur. Bu bakımdan, bugünkü konumuyla Sosyalist Enternasyonal'i, sınıf uzlaşmacılığı politikasının devamı yolunda tek tek partiler karşısında bir «ödüllendirme» yada «cezalandırma» aracı olarak tanımlamak mümkündür.

Sosyalist Enternasyonal'in Kurucu Kongresi 1951 yılında yapıldı. Ancak, bu kurucu kongre, bir geleneğin canlandırılması anlamını taşıyordu. Bu gelenek, İkinci Enternasyonal'in şoven, reformist akımla; enternasyonalist, devrimci akım arasında bölündüğü 1. Dünya Savaşı yıllarına gidiyordu. Devrimci mücadelenin temel ilkelerini reddeden reformist partiler, 1923 yılında «İşçi ve Sosyalist Enternasyonali» adı altında örgütlendiler. Aynı sırada, bilimsel sosyalizme bağlı partiler Üçüncü Enternasyonal'de biraraya geliyorlardı. Bütün faaliyetini işçi sınıfının bilimsel sosyalist partilerine karşı mücadeleye adayan Sosyalist Enternasyonal, 1930'larda, faşizmin tırmanması karşısında pasif, işbirlikçi bir tutum takınarak, kendisine umut bağlayan yığınların felakete sürüklenmesine katkıda bulundu. 1940'ta Naziler «İşçi ve Sosyalist Enternasyonali»nin Brüksel'deki sekreterliğini ele geçirir geçirmez, hareket de dağıldı. Dağılması kaçınılmazdı. Dayanacağı, tutarlı örgütsel ve ideolojik hiçbir temel yoktu. «Sosyalist Enternasyonal»in 1951'de Frankfurt'ta yapılan Kurucu Kongresi ile, işte yeniden bu miras canlandırılıyordu.

Ancak, Sosyalist Enternasyonal'in kuruluşu, 1950'lerdeki uluslararası durumla da yakından ilişkiliydi. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra, bir yandan sosyalizm bir dünya sistemi haline gelmiş, diğer yandan da ileri kapitalist ülkelerin pek çoğunda işçi sınıfı ve emekçi kitleler tekellere karşı önemli demokratik kazanımları dayatmışlardı. Ancak bu kazanımlar, reformist, sosyal demokrat partilerin tekellerle işbirliği politikasına girmeleri yüzünden ciddi olarak yeniden tehdit altına sokuldu. Pekçok ülkede, Hitler faşizminin yıkılmasına belirleyici katkıda bulunmuş olan bilimsel sosyalist partiler, sosyal demokratların çabalarıyla toplum hayatından tecrit edilmeye çalışılıyordu. Aslında bu, savaşın hemen ertesinde emperyalizmin sosyalist sisteme karşı başlattığı «soğuk savaş» ın bir parçasıydı. Soğuk savaş, ayrıca, sosyalist ülkelere karşı yoğun bir düşmanlığın yerleştirilmesini içeriyordu. Sosyal demokratlar, sosyalist ülkelerde varolan sosyalizme karşı sözde «özgürlükleri» savunarak (!), bu ideolojik saldırıya aktif katkıda bulunuyorlardı. Sosyalist enternasyonal, işçi sınıfı hareketini, sosyalist devrim yolundan uzakta tutma politikasının uluslararası düzeyde eşgüdümü amacıyla, işte bu ortamda kuruldu.

Bu örgütün kuruluşunda, Alman, İsveç, Avusturya sosyal demokrat partileri gibi, ülkelerinde işçi sınıfının sendikal hareketini reformizmle sakatlamayı «başarmış» partiler baş rolü oynadılar. Bu partilerin öncülüğünde diğer partiler de, sırayla programlarından «sınıf mücadelesi» yle ilgili kavramları çıkardılar. Kuruluşun yönetimi, özellikle, üye partilerinin ülkelerindeki bilimsel sosyalist partilerle güçbirliği yapma eğilimlerine karşı mücadeleye öncelik veriyordu. Ancak, dünyada güçler dengesinin demokrasi ve sosyalizm lehine belirleyici biçimde değişmesi, uluslararası gerginliğin yumuşaması sonucunda, Sosyalist Enternasyonal yönetimi bu politikasını belirli ölçülerde yumuşatmak zorunda kaldı. Üyeler üzerindeki bağlayıcı sınırlamaların gevşetilmesine gidildi. Aslında bu, sosyal demokrasinin günümüzdeki bunalımının başlangıcıydı. Bu bunalım bugün iyice derinleşmiştir.

Tekellere ve gericiliğe karşı mücadeleye geniş yığınların katılması, dünyada kalıcı bir barış için ortaya çıkan olanakların değerlendirilmesi zorunluluğunun dayatması, sosyal demokratları birçok ülkede, emekçi halkın taleplerinin gerçekleştirilmesi için bilimsel sosyalist partilerle işbirliğine zorlamaktadır. Bilimsel sosyalist hareket, böyle bir işbirliğini, demokrasinin savunulması ve genişletilmesi, sosyalizm yolunda daha geniş toplumsal güçlerin birleştirilmesi açısından yararlı ve zorunlu görmektedir. Bilimsel sosyalist partilerle, belirli bir işçi ve emekçi tabanına dayanan sosyal demokrat partiler arasındaki işbirliğinin değerlendirilmesi, günümüzde Sosyalist Enternasyonal içindeki ideolojik ayrılıkların temelinde yatmaktadır. Aslında bu sorun, daha genel olarak, sosyal demokrasinin karşı karşıya olduğu tarihi seçim sorununun bir parçasıdır. Bu seçim, dünya barışına katkıda bulunma ile militaristlerle bütünleşme; tekellerin hizmetine girmek ile emekçi halkın çıkarlarının savunucusu olma arasında yapılacaktır.

Sosyalist Enternasyonal'in bugünkü yönetimi (ki başında Willy Brandt bulunmaktadır), tekellerle işbirliği politikasının temsilcisidir. Ancak, birçok ülkedeki son seçim yoklamaları ve başka politik göstergeler, tekellerle işbirliği politikasının, gitgide daha çok gerici burjuva partilerinin güçlenmesine yaradığını göstermektedir. İşçi sınıfının çıkarlarından tekellere verilen her taviz, bu partilerin tabanlarından bir kopmayı da beraberinde getirmektedir. Buna karşılık, bilimsel sosyalistlerle işbirliği yolunu seçen partiler, taraftarlarının sürekli artışını gözlemektedirler. Gerçekte bu partilerin yönetimleri de sınıf uzlaşmacılığı çizgisinden tam olarak kopmuş değillerdir. Ancak ülke koşulları, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin gücü, işbirliği politikasından tek taraflı olarak vazgeçmelerine bugün için elverişli değildir.

Sosyalist Enternasyonal, son yıllarda, özellikle Latin Amerika ve Afrika'daki geri ülkelerdeki faaliyetlerini artırmıştır. Amaç, bu ülkelerde hızla ilerleyen anti - emperyalist ve anti - kapitalist bilinçlenmenin reformist bir çizgiye çekilmesi, bağımsızlık hareketinin sosyalizm perspektifinden saptırılmasıdır. Sosyalist Enternasyonal'in Türkiye'ye göstereceği ilgi, CHP'nin, «üçüncü dünya» ülkeleriyle ilişkilerini geliştirme çabasına yakından bağlı olacağa benzemektedir.

CHP'nin «Sosyalist Enternasyonal» e katılma kararı bir yanıyla kendisini «daha ileri» bir görünüm vermeyi amaçlarken, temelde, gelecekteki bir iktidarı için bu kuruluşun lider partilerinin desteğini sağlamayı amaçlamaktadır. CHP yönetimi, bu desteği, kendisinin **kapitalist sisteme** bağlı kalacağının bir kanıtı olarak gösterme düşüncesindedir. Böylece ülkemizdeki tekelci sermayenin CHP karşısındaki (gitgide azalan) belirli kuşkularının daha da giderilebileceği umul-

(Devamı 11. Sayfada)

ÇARK BAŞAK ● Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın organı ● Sahibi: Türkiye İşçi Partisi adına **Behice BORAN** ● Sorumlu yazı işleri müdürü: **Nurdan ORPEN** ● 15 günde bir yayınlanır ● Yönetim yeri: TİP Genel Merkezi, Nur'u Ziya Sok. 17/5 Tünel - İSTANBUL Tel: 45 92 01 ● Abone: 24 sayı için 35.— TL. Yurtdışı: 70.— TL. ● Dizgi-Tertip: **Başaran Matbaası** ● Baskı: **Ufuk Matbaası** — Tel.: 26 43 09